

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Volja za vsa leta \$1.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States
Issued Every Day Except Sundays
and Legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.
NO. 277. — ŠTEV. 277. NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 25, 1919. — TOREK, 25. NOVEMBRA, 1919. VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

DELAVSKA POLITIKA

SREDNJEMU ZAPADU PRETI POPOLNO PARALIZIRANJE INDUSTRIJE, ČE NE BO VLADA ODREDILA KAKE DRASTIČNE AKCIJE — MED DVEMA ELEMENTOMA V VLADI JE DEJANSKI BOJ — NESOGLASJE V KABINETU.

Washington, D. C., 24. novembra. — Cela politika vlade z ozirom na probleme, porajajoče se iz spora med kapitalisti in delavci, je danes na tehtnici. Ker se noče nobena stranka v sedanji stavki premogarjev udati ali pa popustiti, je postalo jasno, da so bili administracijski načrti za rešitev problema izpostavljeni največji preskušnji.

Iz Chicaga prihajajo poročila, da je pričakovati vstavljenja obratovanja v številnih industrijah, če ne bo vzporedno kaka drastična akcija in visoki uradniki sami ne skušajo zmanjšati resnosti položaja.

V Indianapolisu so bile danes uveljavljene najbolj drastične odredbe za hranjenje obstoječih zalog premoga. Vse industrije v Indiani so dejanski ogrožene.

Vlada je osredotočila vsa svoja upanja za rešitev delavskih težkoč na svoje napore, da zmanjša življenske stroške. Delavski department poroča, da je bila posledica kampanje, katero je vodil justični department, zmanjšanje življenskih stroškov za dve desetini enega odstotka. (To je pa res fajn!)

Ob istem času pa priporoča ta department uravnavo premogarske stavke na temelju povečanja plače za trideset odstotkov, kar bi seveda imela za posledico povišanje življenskih stroškov. S tem pa bi se haje tudi popolnoma opustilo princip predsednika Wilsona, ki je izjavil, da rastejo življenski stroški v razmerju z zvišanjem plač in da je zadnji čas, da se napravi konec temu postopanju.

Položaj se je razvil tako, da je dejanski boj med dvema elementoma v vladi. Prvi element zastopata generalni pravdnik Palmer in dr. Garfield, drugi element pa delavski tajnik Wilson, ki je predstavitelj dela ter prejšnji majner.

Odkar je izbruhnila stavka, je bilo opaziti v kabinetu nesoglasje glede metod, kako rešiti sedanjo krizo. Delavski tajnik in generalni pravdnik sta bila in sta še danes različnega mnenja glede metod, katere je treba uporabiti. Zmagal je generalni pravdnik in posledica tega je bilo ustavno povelje, ki pa ni pripravilo administraciji ničesar drugega kot odkrito sovraštvo. Samuela Gompersa in drugih činovnikov American Federation of Labor, ki so preje delovali z administracijo na popolnoma harmoničen način.

V administracijskih krogih obstaja mogočen element, ki je prebrisan, da je bilo postopanje generalnega pravdnika takoj s pričetka velika napaka in da je škodilo stvari vlade, kar je bilo najbolj razvidno iz brzojavke, ki jo je poslal predsednik Wilson novoizvoljenemu guvernerju Coolidge iz Mass.

Z ozirom na premogarsko stavko mora kabinet ali privoliti v zahteve delavskega tajnika ali pa vstrajati na dosedanjem trdnem stališču, ki ga je zavzel generalni pravdnik.

Celo obnašanje delavskega tajnika se lahko razlaga kot javno obsodbo postopanja generalnega pravdnika.

John Lewis, poslujoči predsednik United Mine Workers of America je pekel večerj zvečer:

— V položaju ni opaziti nobene izpremembe. Mi čakamo kot smo čakali ves čas na kako primerno ponudbo od strani delodajalcev. Mi nismo nikakor odgovorni za to kriminalno in neupravičljivo zavlačevanje cele zadeve.

V glavnem stanu delodajalcev niso ničesar objavili razen tega, da pripravljajo baroni formalno ugotovilo, ki bo skušalo pobiti izvajanja delavskega tajnika z ozirom na plače in življenske stroške. Namen teh izvajanj je bil dovesti do kompromisa med spornima strankama s tem, da bi privolili delodajalci v 31 odstotno povišanje plače.

Brzojavna poročila iz držav srednjega zapada pravijo, da je občutiti dosedaj, ko je nastopilo mrzlo vreme, veliko pomanjkanje domačega premoga in tudi industrije bodo v kratkem prisiljene zapreti naprave, kajti vse zaloge premoga so že posle.

Samuel Gompers je že vnaprej kritiziral novo industrijsko konferenco ter ne vidi v nji nobenega upanja za delo. Razentega pa tudi nima nobenega zaupanja do mož, katere je sklical predsednik.

ŠOLSTVO V ČEHO-SLOVAŠKI dva tisoč šeststo in za filozofično približno ravno toliko.

Washington, D. C., 24. nov. — Poročila, ki so dospela iz Prage, ugotavljajo, da je uvedel novi vzgojni svet čehoslovaške republike vzgojni sistem, ki je prikritojen Henry Wernsing je izvršil pogubno čisto po ameriškem vzorcu in na podlagi tega sistema je bilo otvorjenih na stotine šol, od navadnih pet tisoč čevljev. Cel prizor je prijetnih šol pa do vseučilišč. Na redil na korist francoske aviatke uveljavlja proste ljudske šole čarke Jane Herveux, ki se mudi za vsako občino, kar je bilo posredaj v tej deželi. Ko je pogumvsem nekaj neznanega pod habni človek varno pristal na tla, je sbrškim režimom.

Veliko število prošenj za sprejeto se je oprostil jermenja padalnijem na narodno vseučilišče v Pra-ka, enega od Francozinje, drugegi, ki bo kmalo otvorjeno, je pri- ga na od svoje žene. Na Wernsingov čin se je vsled teološko fakulteto se je priglasilo, ga zakasnili, ker se je padalnik dva tisoč prosičev, za juridično zapletel v aeroplan. Ljudska mno- dvatisoč sedemsto, za medicinsko, čica, ki je vedela, da ni nekaj v

NAČELNIKI RAZNIH INDUSTRIJALNIH KOMISIJ.

SULTAN JE BROKE

Visoki življenski stroški so prisilili sultana in turške paše, da so skržili svoje hareme.

Carigrad, Turčija, 24. nov. — Visoki življenski stroški delajo velikanske zmešnjave v turških družinskih razmerah. Sultan je skrčil obseg svojega harema. Paše, ki so bili prej bogati, se morajo tudi omejiti v tem oziru in to brez ozira na zapoved korana, da mora imeti človek štiri žene.

Izgube Turčije na prebivalstvu ne bo mogoče nadomestiti z množestvom. Te izgube so imele za posledico, da so prišle na vsakega dva možka tri ženske.

V številnih notranjih krajih Turčije so dedice tako množevile, da jih ponujajo domačini kot darila Amerikancem, zaposlenim pri Rdečem križu.

Stvar je postala še bolj komplicirana, da se razred starih devic pričenja mešati v javne zadeve in politiko. Veliko deklet je pristajal na nacionalistične stranke, kajti slednja jim je obljubila moše.

60 RADIKALNIH ZBOROVANJ V BERLINU.

Berlin, Nemčija, 24. novembra. Neodvisni socialisti so vzporedno s sedmimi zborovanji po celnem mestu, da nastopijo proti reakciji in to kr imenuje Jurij Ledebour, voditelj neodvisnih socialistov, organizacijo morilec, ki se je polastila vlade.

EGIPČANI SE NOČEJO POKORITI.

Kajiro, Egipt, 24. novembra. — General Allenby, angleški poveljnik v Egiptu, je naprosil štiri odlične Egipčane, ki so načelniki nacionalističnega gibanja, naj zapuste mesto ter se umaknejo na svoja posestva. Ti štirje pa so ignorirali njegovo prošnjo. Angleške čete so postavljene na vseh strateških točkah v mestu in po cestah patrolirajo okolne kare v spremstvu kavalarije.

redn, je stala par trenutkov trga od strahu. Wernsing je moral splezati nazaj v aeroplan ter se enkrat ponoviti svoj čin. Padel je že več kot petindvajset čevljev globoko, predno se je padalnik odprl. Znašljivo je, da ima letalec samo eno roko.

KAJ JE HOTELA ITALIJA

Italija je nameravala zgraditi Jugoslovanom novo pristanišče. — Predsednikovo stališče.

Iz verodostojnega vira se je izvedelo, da je predložil pokojni italijanski poslanik v Washingtonu, Maechi di Cellere, državne- nmu departmentu naslednja naziranja:

— Če bi Italija ne dobila Reke in istrskega ozemlja, bi povzročilo to velike nemire v Italiji, kar bi najbrže ne bilo povolji Franciji in Angliji.

Italjansko ljudstvo bi se takoj pomirilo, če bi dobila Italija Reko in Istro. V tem slučaju bi dobili Jugoslovani vse ozemlje severno od Reke ter bi ne bilo treba, da bi postala ta pokrajina buffer država, kot je to predlagal predsednik Wilson.

Italija bi zgradila Jugoslovanom v Bakru pristanišče. Tekom gradnje bi se Jugoslovani lahko posluževali Reke ter bi imeli tam posebne privilegije.

OBRAVNAVA PROTI BIVŠEMU KAJZERJU.

London, Anglija, 24. novembra. Najnovejše naziranje glede obravnave proti prejšnjemu kajzerju je, to, da se bo pričela ta obravnava spomladi. Takoj po formalnem odobrenju miru bodo Francija, Anglija in Italija zahtevale izročitev prejšnjega kajzerja.

Soglasno z naziranjem angleških uradnikov bo nizozemska vlada protestirala, vendar pa bo končno izročila kajzerja.

DALMATINCI KLIČEJO SRBE NA POMOČ.

London, Anglija, 24. novembra. Poročila, ki so dospela semkaj v zadnjih urah, pravijo, da se hoče D'Annunzio polastiti cele Dalmacije.

V poročilu iz Ženeve je rečeno, da so Jugoslovani v zasedenih krajih Dalmacije naprosili belgradsko vlado, naj jim pomaga proti laškim banditom. Splošno prevladuje naziranje, da je laška vlada v zvezi z D'Annunzijem in njegovimi pristajali.

RIM OBSOJA NASTOP MILLO

Oficijelna Italija obžaluje akcijo v Zadru. — Napori, da se prepreči nadaljne napade.

Rim, Italija, 24. novembra. — V poloficijelnem ugotovilu, ki je bilo izdano večerj, se strogo obsoja akcijo podadmirala Millo, poveljnika italjanskih okupacijskih čet v Dalmaciji, ki se je pridružil Gabrielu D'Annunzio v pohodu slednjega proti Zadru.

Podadmiral Millo je prišel na krov rušilca kapitana D'Annunzio v jutru dne 15. novembra in ko je zapustil D'Annunzio mesto, so la-dje njegovega oddelka dvignile dalmatinsko zastavo. Podadmiral Millo je dal na razpolago eno ladjo, s katero je odpotoval na Reko zadrski župan v spremstvu komiteja.

Ta akcija je tem bolj obžalovna vredna, ker je zavedla številne vojake in častnike do prepričanja, da je vlada privolila v to akcijo, — se glasi v poročilu. Ne manjka dokazov, da so bile pripravljene slične akcije proti Šibeniku, Splitu in drugim dalmatinskim mestom.

Vlada ne dobrava akcije podadmirala Millo, ki je bila povsem političnega značaja in ki je prese-gla njegovo avtoriteto. Ostal bo na svojem mestu, dokler ne bo sklenila vlada drugače in slednja bo napela vse sile, da prepreči slične ekspedicije s tem, da bo opozorila deželo na nevarnosti takega postopanja. Zadnje preiskave v Anconi, Milanu in Turinu so pokazale, da skušajo številne odlične osebe izrabiti sedanji položaj ter si zagotoviti teritorialne prednosti. Vlada je odredila vse potrebne varnostne odredbe ter smatra za kriminalne vse poskuse, da se moti notranji mir v deželi.

Celo italjansko časopisje obsoja ekspedicijo D'Annunzija proti Zadru. Major Giurati, italjanski častnik, ki je bil s četami ob dalmatinski obali, je dospel semkaj ter poslal listom sporočilo, da je bil korak D'Annunzija potreben, kajti slednji se je bal, da bo Italija umaknila svoje čete iz Zadra in prepustila mesto Jugoslovanom.

ZLOBNA ŠALA

Napačno poročilo o predsednikovi smrti je povzročilo veliko razburjenje. — Razpisana nagrada.

Atlanta, Ga., 24. novembra. — Tukaj je imel večerj podpredsednik Marshall pred veliko množico gvor, katerega je pa moral prekiniti vsled napačnega poročila o predsednikovi smrti. Govoril je o Lincolnu in Washingtonu ter rekel, da sta mrtva, toda njune misli še vedno žive, dočim hodi po svetu veliko živih ljudi, katere je vsled njihove nedelavnosti lahko smatrati za mrtve.

Naenkrat je pozvonil telefon in, nekdo je telefoniral: — Predsednik Wilson je ravnokar umrl v Washingtonu. Mr. Marshall naj pride takoj k telefonu. To sporočilo je napisal nek ugleden mešan na listek ter ga izročil podpredsedniku. Marshall je sklonil glavo rekoč: — Predsednik Wilson je mrtev. Vse navzoče je težko presunila ta vest in vsi so sklonili glave.

Po dolgem molku je rekel Marshall: Velikega bremena našega zamrlega predsednika ne morem nositi, dokler ne dobim podpore od vseh Amerikancev. Organist je začel igrati žalostinko: 'Nearer my God, to Thee'.

TITTONI ODSTOPIL

ITALJANSKI MINISTER ZA ZUNANJE ZADEVE TOMAZ TITTONI JE ODSTOPIL IN SDELIL MU JE SCIALOIA. — LISTI IZJAVLJAJO, DA JE ODSTOP PRIPISOVATI SLABEMU ZDRAVJU. — SOCIJALISTI NA KRMILU — EKSTREMISTI PRAVIJO, DA BODO PRIPRAVILI DO MOLKA ITALJANSKEGA KRALJA, KO BO OTVORIL PARLAMENT.

Rim, Italija, 24. novembra. — Tomaž Tittoni, italjanski minister za zunanje zadeve, je odstopil in na njegovo mesto je bil imenovan Viteri Scialoja, minister brez portfeja.

Listi so že preje poročila, da je sklenil Tittoni odstopiti kot zunanji minister ter kot načelnik laške delegacije v Parizu in sicer radi slabega zdravja.

Pri osebah, ki so bile aretirane v zadnjem času, so našli načrte za ustajo v različnih delih dežele, prav posebno pa v velikih industrijskih središčih severa.

Ministrski predsednik Nitti, ki baje pazno zasleduje vsa gibanja D'Annunzija in njegovih pristajev, je zasledil zarote, vsled katerih so se ti pristaje nameravali polastiti orožaren, municijskih skladišč, avtomobilov in zrakoplovov. Tako v časopisju kot med narodom raste ogorčenje proti bedastim pustolovstvom D'Annunzija.

Rim, Italija, 24. novembra. — Prišla so krožit zelo vznemirljiva poročila glede možnosti velike krize, ki bi se ne tikala le kabineta, temveč tudi vladarske hiše v Italiji.

Ta kriza naj bi izbruhnila pri otvorjenju parlamenta, ki je določeno za 1. decembra. Socialisti, ponosni na svojo zmago, hočejo korakati še naprej. Starejši in zmernejši voditelji socialistične stranke kot Turati in Treves pa so proti vsem radikalnim korakom.

Novi element, ki je stopil v parlamentarno socialistično skupino, je baje zelo revolucionarnega mišljenja ter se zavzema za skrajno politiko in izvršenje načrtov ter skrajnih socialistov bi ne pomenjalo ničesar drugega kot uveljavljanje boljše viza v Italiji.

Ta element je sedaj brez dvoma v večini ter predstavlja najbolj važni del socialistične stranke. Brez dvoma bo prevzel poveljstvo nad stranko in to radi velike odločnosti, katero kažejo sedaj člani tega odseka.

Stejejo 150 mož ter pravijo, da bodo predstavljali življenje nove poslanske zbornice, kajti ostali člani najbrže ne bodo skušali nasprotovati. Izjavili so zelo, da bodo nahrulili kralja, ko bo prišel v parlament k otvorjenju in da ne bodo hoteli priseči na ustavo v navzočnosti kralja. Kralja nameravajo izžvižgati ter se norčevati iz njega, kakor hitro bo stopil v dvorano. Na ta način bodo prepričali, da bi govoril. Šlo so celo tako daleč ter zapretili, da ga bodo napadli na poti v zbornico ali pa na povratku.

Zmerni krogi izjavljajo, da so to sicer govorice, a kljub temu so oblasti, katerim je poverjena skrb za kralja, zelo vznemirjene ter pričakujejo s strahom otvorjenja parlamenta. Izjavljajo, da je ni stvari, ki bi mogla preprečiti kričanja 150 poslancev in v takem slučaju tudi kralj ne bo mogel govoriti.

Opravičnik italjanskega parlamenta ne določa ničesar za tak slučaj, kajti nobene oborožene sile ali policije ni soglasno z ustavo dovoljeno poslati v parlament, kjer so senatorji in poslanci.

Ministrski svet ima vsak dan seje, da razpravlja o tem resnem položaju ter tudi o Jadranskem vprašanju.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna isplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem po ozemlju ki je zasedeno po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v isplacilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir	\$ 5.00
100 lir	\$ 9.50
500 lir	\$ 47.50
1000 lir	\$ 94.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
62 Cortlandt St., New York, N. Y.

Pazite na nove cene

Pošiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvatsko, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v isplacilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošiljamo v staro domovino, na primer:	
100 kron	\$ 1.50
200 kron	\$ 3.00
300 kron	\$ 4.35
400 kron	\$ 5.80
500 kron	\$ 7.00
1,000 kron	\$ 14.00
5,000 kron	\$ 68.50
10,000 kron	\$ 133.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi. — Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Najnovější boljševizem

Piše: WILLIAM ENGLISH WALLING.

V celi Evropi je zapaziti sedaj nekaj mir, kar je pripisovati volitvam. V Franciji, Italiji in Angliji nočejo revolucionarni politični socijalisti izgledati preveč boljševiški in strahu, da jih bodo volili zavrnili. Po končanih volitvah pa bomo prav gotovo doživeli pomlajenje tako sovjetizma kot "direktne akcije", to je direktne akcije, koje cilj je neposredna kontrola vlade, brez obzira na nazo- re večine prebivalstva.

Sedaj ne obstaja več nobena neposredna nevarnost, da bi bilo sovjetsko diktatorstvo ustanovljeno kje izven Rusije. Nikakih sovjetov ni, razen v centralni Rusiji in v Turkestanu. Leninova komunistična internacionala pa vozi boljše ter služi kot zvezni člen med sovjeti ter novim gibanjem za revolucijo potom direktne akcije.

Znano je, da so se socijalistične stranke Italije, Norveške, Srbije in Bulgarske pridružile tej organizaciji, ki bo neizmerno ojačena vsled volitev v Italiji, kjer je nudil sovjetskim kandidatom politični položaj — to je boljševizem proti skrajni nacionalistični reakciji — izredno ugodno priliko.

Socijalistične stranke Francije, Švice, Avstrije, Holandske in drugih dežel se nahajajo v rokah večin, ki zahtevajo zvezo komunistov ter socijalističnih internacionalcev, ki so podpirali vojno ter podpirajo sedaj njih vlade. Vsi ti skušajo izgnati vse protiboljševike. Roka v roki s temi elementi ne gredo le nemški boljševiki, — špartačani — temveč tudi glavna nemška opozicijska stranka, tako zvani neodvisni socijalisti.

V Angliji je zavzela Neodvisna delavska stranka, kateri načeljuje McDonald in Snowden, isto stališče. Podpirajo ga vodilni delavski unijonisti kot Cramp, načelnik železničarjev ter Smillie, načelnik premogarjev.

Obstaja mogočena mednarodna skupina — dosti mogočena, da pod ugodnimi okoliščinami kontrolira kombinirana delavska gibanja Evrope. Obvladuje že angleško delavsko stranko, kljub Hendersonu ter tudi bolj zmerne elemente.

Program te mednarodne skupine se lahko obrazloži s tremi besedami: — Revolucionarna direktna akcija.

Ta oblika direktne akcije je ne pa sovjetizem, ki predstavlja sedaj nevarnost.

Ta oblika politične direktne akcije, zakrinkana kot ekonomska, je najnovější boljševizem, zadnji napor, odobren in podpiran od Lenina, da se dovede do svetovne revolucije.

Vse boljševiške in proboljševiške sile v zapadni Evropi, — v Angliji, Franciji, Italiji, Holandski, Nemčiji ter Švici — so sedaj zaposlene s tem, da dobijo delavske unije na svojo stran. Uspešne pa so bile že v Italiji in Švici. V Glasgownu so dobile podporo angleškega strokovnega unijskega kongresa, čeprav z malenkostno večino glasov. Dočim je ta kongres zboroval, je neko poročilo iz Nemčije kazalo, da se tozadevno gibanje hitro širi po Nemčiji. Čitali smo naslednje:

— Boj med neodvisnimi in večinskimi socijalisti se je zaneslo v vrste nemških strokovnih unij in nekoč brezprimerna organizacija nemški delavskih federacij, ki je bila z ozirom na disciplino slična nemški armadi, je postala politično bojno polje, dočim je bila dosedaj politika izključena iz strokovnih unij.

Najnovější razvoj je akcija, katero je vpriporila unija lesnih delavcev, ki je sprejela resolucijo, naj se izbaene Karla Legiena, načelnika komisije delavskih federacij ter člana nemške narodne skupščine. Načrt neodvisnih je nadomestiti vse unijske člane, spadatajoče k stranki Scheidemannu, s pristajši sovjetskega sistema.

Ruskim sovjetom se ni posrečilo zrevolucionirati svet s pomočjo orožja ali propagande. Če pa bodo zadobili revolucionarni celo le začasno kontrolo nad delavskimi unijami ter proglasili celo se- rijo splošnih stavk, bomo stali pred nevarnostjo, ki bo veliko večja kot je bil ruski boljševizem, ki je ekonomski nemogoč.

Novo gibanje nima za cilj vodstva vlade, temveč le kontroliranje vlade, kot je storil to kongres v Glasgownu, da bo s svojo akcijo "prisilil" vlado.

Ta kongres ni hotel obsoditi direktne akcije "celo v izključno politične svrhe", kateri sklep so nekateri napačno razlagali kot zavrnitev sprejema katerekoli direktne akcije. Nasprotno pa se nacionalizacije premogovnikov, katero se je predlagalo kot rešitev delavskega problema, ne smatra za izključno politično vprašanje ter je gotova stvar, da bi se pretežna večina kongresa zavzela za katerokoli obliko direktne akcije v ta namen, potem premogarske stavke ali trojne zveze premogarjev, železničarjev in transportnih delavcev.

Direktna akcija soglašala s sovjetnim idealom proletarskega diktatorstva le v slučaju, če skuša uporabiti silo v doseg cilja, kateremu nasprotuje večina naroda. Ker se pretežna večina angleškega naroda zavzema za nacionalizacijo železnice in rogov ter pri tem ovirana le vsled zastarelih ovir, krivičnih postav ali zavlačevanja parlamenta, potem je lahko direktna akcija revolucionarnega značaja glede svojega cilja, a ostane kljub temu demokratična, kar zopet pomeni, da ni v nobenem smislu boljševiška.

Smillie trdi, da se zavzema večina angleškega naroda zato in da uporablja pri pretnji s splošno stavko ustavna, ne pa revolucionarna sredstva. On zanika celo, da so njegovi govori revolucionarnega značaja, čeprav bi bilo mogoče navesti iz njih ravno nasprotna mesta.

Teh trditve o demokraciji in ustavnosti pa ne moremo smatrati za resne, kajti nikdar ne zamudi prilike dati izraza svojim simpatijam, ne le do ruskih boljševikov, temveč do boljševizma samega v splošnem.

Resnica je, da so angleške volitve pokazale, da je večina naroda proti vsemu, kar se približuje boljševizmu. Smillie je bil večkrat poražen in vsi njegovi tovariši so bili premagani tekom preteklega decembra. Vsled tega ima le enega zanesljivega podpornika med 600 člani parlamenta, ki so bili izvoljeni soglasno z novo demokracijo volilno pravico.

Pozneje pri stranskih volitvah je bilo opaziti gibanje njemu v prid, a splošne volitve bi nikdar ne mogle dati njegovim revolucionarnim prijateljem tretine ali četrtnine sedežev v parlamentu.

Vlado naj bi se prisililo, da sledi delavskim unijam edino le v takih stvareh, ki bi zamogle izročiti kontrolo dežele v njih roke.

DELEGATI MEDNARODNE KONFERENCE PRED NEWYORŠKO MESTNO HIŠO.

DELEGATES TO THE INTERNATIONAL CONFERENCE VISITING CITY HALL

Dejanska administracija industrije in vlade bi sledila pozneje in le stopnjema.

Ta stopnjevita revolucija, ki naj bi se izvršila brez nasilja, se popolnoma in bistveno razlikuje od Lenineve revolucije, ki diši po carju Petru Velikemu. Kljub temu pa sledi natančno boljševiškem načrtu obratovanja industrijalnih sredstev, ker pomenja dejansko revolucijo, koje cilj je polastičiti kontrole od strani delavske manjšine. Čimbolj bi raslo tako gibanje v Angliji, temveč pristašev bi si pridobilo fantastične nasilne in skrajne ideje Lenina.

Ta najnovější boljševizem ni naletel na popolno odobrenje Lenina in to iz enostavnega vzroka, ker je bila velika nevarnost, da bo postal v resnici demokratičen in da bo s tem prenehal služiti njegovi proletarski revoluciji.

Če bi velike mase prebivalstva izven krogov industrijalnih delavcev odobrile nacionalizacijo industrije ter privolile v višje plače in radikalne odredbe, da se tempotom zmanjša življenske stroške in če bi bilo vse to sprejeto ustavnim in postavnim putem, bi parlamentarna demokracija še vedno vladala in nobenega sluha bi ne bilo o diktatorstvu proletarijata.

V tej novi obliki predstavlja boljševizem še vedno veliko nevarnost za svet. Ključ celemu položaju pa leži še vedno v Rusiji.

Dokler ne bo stopila na mesto ruskega proletarskega diktatorstva resnična demokracija, bodo ostali brezuspešni vsi poskusi, da se užene revolucionarne manjšine v Evropi in Ameriki.

Boljševiška propaganda ne izhaja izključno iz Rusije. Lenini-ovi propagandi pomagajo sedaj neodvisne sovjetske propagande v vseh deželah.

Dokler bodo zamogli sovjeti ohraniti moč, bo ta propaganda še nadalje zelo uplivala na najbolj nevedne in neodgovorne elemente ne le med delavskim slojem, temveč tudi v drugih razredih. Ko bodo ruski sovjeti strmoglavljeni, se bo sesedlo tudi celo gibanje in niti trenutek prej.

Portugalski v Združenih državah

Centralizirano portugalsko prebivalstvo. — Ceni se, da prebiva v tej deželi približno 150.000 Portugalcev, ki so v glavnem razdeljeni v dve polovici z ozirom na njih bivališče. Prva polovica je nastanjena v centralni Californiji, druga pa v južno-iztočni Novi Angliji. Portugalski v Californiji se pečajo v glavnem s poljedelstvom ter se v tej državi tudi odlikujejo kot vinogradniki ter pridelovalci vina ali kletarji. Stevilni Portugalski se pečajo tudi s sadjarjem in drugi se pečajo tudi z mlekarstvom. Ti možje iz Portugalske imajo svoje lastne farme in mnogo jih je med njimi, ki so precej bogati. Kot razred so veliko bolj obilno založeni s posestvinami blagri kot pa njih rojaki v državah Nove Anglije. V californijskih mestih je najti Portugalske v večjem številu v San Francisco in Sacramento. V Novi Angliji je najti večino Portugalcev v Massachusettsu, kjer jih živi približno 100.000 ter v Rhode Island, kjer jih je najti nekako 25.000. Pretežna večina Portugalcev v Novi Angliji je zaposlena v tekstilnih tovarnah. V svoji domaći deželi so bili sedanji tvorniški delavci povečini kmetje. Portugalska kolonija v New Bedford, Massachusetts, zasleduje svoj izvor do majhnega števila domačinov z Azorov, katere so privedli na te obali lovec na kite iz New Bedford. Ribolovci pri Cape Cod in Gloucester imajo zaposleno obsežno kolonijo Portugalcev in Portugalski s Cape Verde otokov so zaposleni pri istem delu. Precejšnje število Portugalcev je prišlo v deželo vsled pomankanja delavcev v vojnih industriah, posebno v municijskih napravah in priseljevanje je trajalo od prvega

leta sovražnosti pa do sklenitve premirja. Večina Portugalcev, ki se je vrnila nazaj na Portugalsko, izza sklenjena premirja in ki se vrača sedaj, je prišla v to deželo le vsled prilike visokih zaslužkov tekom vojne dobe. Ostali Portugalski, ki prihajajo sem, pa pridejo v namen, da ostanejo tukaj.

Valovi priseljevanja. — Od leta 1820 pa do 1910 je znašalo skupno priseljevanje iz Portugalske v Združene države nekaj več kot 130.000. Od leta 1899 pa do 1910 je prišlo več kot 70.000 Portugalcev v to deželo. Le neznatna manjšina teh je obstajala iz profesionalne dejavnosti, dočim je predstavljala večina izurjen in neizurjen farmarske delavce. Zadnji census nam kaže zanimive podrobnosti glede zaposlenja Portugalcev. V profesionalni razred sta spadala dva arhitekta proti 42 inženirjem; 10 električarjev proti 10 kiparjem in slikarjem; 42 duhovnikov proti 24 zdravnikom. Osem urednikov proti sedmim odvetočnikom in trinajst učiteljev proti 24 vladnim uradnikom. V strokovno izurjeni razred spadajo predvsem mornarji, katerih je bilo 1255. Portugalske je najti v vseh obrti, kot brivce, kovače, mesarje, gravirje, ključavničarje in tiskarje. Soglasno s poročilom censusa so zastopani Portugalski v 45 obrti. V drugih poslih prevladujejo kot frmski delavci in ribiči. Pretežna večina Portugalcev ob atlantski obali je zaposlena v lastnosti navadnih delavcev ali težakov. Istočasno pa je najti v velikih mestih kot na primer v New Yorku, veliko število Portugalcev, ki so samostojni importerji in eksporterji ali pa uslužbenci pri slednjih.

Delež Portugalcev v ameriškem življenju. — Portugalski žive ve-

Nekaj stare zgodovine

V zadnji številki tednika "Die Zukunft" razpravlja Maximilian Harden o slavni Bismarckovi "zopetno-zavarovalni" pogodbi z Rusijo leta 1887. Posameznosti te pogodbe so bile pred kratkim objavljene. Razpravlja nadalje, na kak način se je to pogodbo razveljavilo tri leta pozneje, ko je prišel na prestol Viljem II. Komentarji Hardena glede starega kancelarja ter zadnjega kaiserja niso povsem nepristranski, a dejstva govore sama zase. Če bi se Nemci in Rusi držali te pogodbe, bi ne bilo najbrž nobene svetovne vojne, a prav gotovo bi ne bilo nobene vojne med Nemčijo ter vsemi njenimi sosedji, katere je nemška politika prisilila, da so pozabili na svoje lastne spore ter se združili v samoobranbi.

Od leta 1879 naprej je bila Nemčija zvezana z Avstro-Ogrsko in od leta 1882 naprej z Italijo v takozvani trojezi. Nevarnost francosko-ruskega zblizanja pa je stala neprestano pred očmi Bismarcka. Vsled tega je bila leta 1887, — ravno potem, ko je Rusija spoznala, da obstaja na Bolgarskem resnično narodno čustvanje, ki bi resno orožilo ruski namen, da se posluži te države kot vrat do Carigrada, — sklenjena takozvana "zopetno-zavarovalna" pogodba. V slučaju, da bi se ta ali ona stranka zapletla v vojno, bi ostal drugi del dobrohotno nevtralen ter skušal zadržati druge

činoma v kolonijah. To je razvidno iz dejstva, da je skoro celo portugalsko prebivalstvo v Ameriki nastanjeno v Californiji ter v državah Nove Anglije in v nekaterih dobro določenih sekijskih teh deželah. Portugalski so miroljubni, priden in varčen narod ter so po večini zadovoljni s položajem, v katerem se nahajajo. Pri njih ni opaziti nikake visokoletne ambicije, ki bi bila brez podlage. Za politiko se prav nič ne brigajo, pač pa edino za delo in za pri- meren način življenja. Ponavadi ne postanejo ameriški državljani, vsaj v večjem številu ne. Vendar pa je opaziti, da se naturalizira veliko več Portugalcev v Californiji kot pa oni, v iztočnih državah. V Californiji, kamor so prišli prvi Portugalski leta 1849, ko so tam razkrili zlato ter je vse vrelo tjakaj, zna 50 odstotkov Portugalcev poleg svojega domačega jezika tudi čitati in govoriti angleški. V Novi Angliji znaš razmerje Portugalcev, ki znajo angleški nekako eno tretino skupnega portugalskega prebivalstva v tem delu dežele. Med prebivalci v iztočnem delu dežele prihaja manjšina iz Portugalske same, dočim je prišla večina z Azorov, skupine portugalskih otokov v severnem Atlantiku. Portugalske oblasti trdijo, da je najti med prebivalci tujega izvora v tej deželi, kot razvidno iz rekordov vlade Združenih držav, med Portugalski najnižje odstotno število kriminalcev.

Nekaj nove luči glede mehiških strašil

Žarkomet suhih dejstev in števil se meče na gotove vznemirjajoče marnje ameriških čitateljev potom rekorda naseljevanja ino- zemecev v mehiški republikli tem preteklega leta. Tako nam zagotavlja list "Mexican Herald", ki izhaja v Mexico City in ki pravi, da izgine cela lega mehiških strašil, izkotena v zunanjih deželah od drhali intervencijonistov, če se obrne na dejanske razmere — mrzlo luč resnice.

Če hoče nakupiti inozemce zemljišča v mehiški republikli, se mora odpovedati svojim praviciam kot državljan kake druge države. Ogljubi mora, da ne bo vložil priziva proti svoji domači vladi v slučaju, da bi nastali spori glede dotičnih zemljišč.

Sedaj pa ugotavlja poročilo mehiškega tajnika za zunanje zadeve, da je bilo izdanih tekom preteklega leta 1656 dovoljenj za inozemce, da morejo nakupiti posestva v Mehiki na podlagi tega dogovora in sporazuma. Med temi prosilci je bilo 415 ameriških državljanov. Ti Amerikanci predstavljajo 415 dejstev, katere je treba z večjo ali manjšo spoštljivostjo predložiti onim, ki polnijo vse mogoče liste z obrekovanji tozadevne mehiške postave. To je eno izmed mehiških strašil, ki so bila obsojena na smrt, pravi "Mexican Herald", ki razpravlja v nadaljnjem:

— Tekom preteklega leta smo čuli veliko govoric v ameriškem kongresu in ameriškem časopisju glede priposestevanja obširnih ozemelj v Mehiki od strani Japoncev. Soglasno s temi poročili so si prisvojili Japonci veliko tisoč akrov zemlje ter nameravajo vsled tega na vse mogoče načine škoditi Amerikancem. Treba je vreči le en pogled v uradni seznam. Le dva Japonca, ki se hočeta naseliti v tej deželi, sta vložila prošnji za dovoljenje nakupa posestev.

Vrnimo se pa na višek seznama. Dosti se je govorilo v Ameriki o povodnji Nemcev in o njih nakanah, da nameravajo nakupiti v Mehiki veličanska ozemlja ter s tem pridobiti Mehiko za nemško stvar. Resnica pa je, da je manj kot ena tretina onih, ki so prišli v Mehiko tekom preteklega leta, obstajala iz Nemcev, ki so hoteli nakupiti zemljišča v Mehiki.

Nadaljno mehiško strašilo je s tem obsojeno na smrt.

— V mrzli luči resnice pride človek do prepričanja, da so bila vsa ta mehiška strašila izvaljena v zunanjih deželah in sicer od nesramne tolpe takozvanih intervencijonistov.

sile od vmešavanja. Izjemi naj bi tvorila le napad Rusije na Avstrijo ali pa napad Nemčije na Francijo. Vsled teh izjem je bila seveda vrjetnost takih dveh napadov izdatno zmanjšana. Bismarck je ostal Avstriji veren in zvest ter se zaobljubil, da ne bo več mislil na napad kot leta 1875, ke ga je odločni odpor Rusije ustavil.

Nemčija je nadalje priznala zgodovinsko pridobljene pravice Rusije na balkanskem polotoku, posebno pa njen prevladujoči vpliv na Bolgarskem in obe stranki sta objubili, da bosta nastopali v soglasju v balkanskih zadevah in da bosta preprečili vse teritorijalne izpremembe, ki bi ne našle njih odobrenja. Pod kaznijo kombiniranega rusko-nemškega napada je bilo Turčiji prepovedano pripustiti oborožene sile katerikoli druge države v Bospor kot je bilo na primer pripuščeno leta 1878 angleško brodovje, ko je stala ruska armada izven obzidja Carigrada.

Toliko glede pogodbe, ki je ostala tajna. Dostavek, opisan kot "zelo tajen", pa je šel še naprej. Nemčija je objubila sodelovanje z Rusijo pri zopetnem ustanovitvi "vladne postave" na Bolgarskem. Rekla je, da ne bo podpirala nobenega gibanja za zopetno ustoličenje Aleksandra Battenberškega, katerega so ruski agenti pregnali s prestola. Predvsem pa je objubila Nemčija dobrohotno nevtralnost v slučaju, da bi se Rusija lotila zavzetja Bospora, katerega bi hotela držati proti katerikoli zunanji sili. Nuditi je hotela moralno in diplomatično pomoč pri vsakem koraku, katerega bi smatral car potrebnim, "da obdrži v svojih rokah ključ de svojega cesarstva".

Na zunaj je videti to zelo obširna koncesija. Harden pa dostavlja kot komentar odstavek iz memoara Bismarcka:

— Mislim, da bi bila dobra stvar za Nemčijo, če bi se Rusi nastanili v Carigradu, fizično ali diplomatično ter ga morali braniti, potem bi ne bili več v položaju, da bi nas uporabljala Anglija ali mogoče tudi Avstrija kot orodje proti ru- kim željam glede Bospora, temveč bi lahko čakali in videli, če bo Avstrija napadena ter bo s tem dan casus belli.

Za avstrijsko politiko bi bilo tudi bolj pametno, da se upira uplivi madžarskega sovinitva, dokler ni Rusija zavzela svoje- ga stališča ob Bosporu ter s tem materialno povečala frikcijo

med seboj in Sredomorskimi silami, to je z Anglijo, Italijo in Francijo. To bi povečalo za Rusijo potrebo, da doseže prijateljski sporazum z Avstrijo. Če bi bil pač avstrijski minister, bi si prav nič ne prizadeval zadržati Rusijo iz Carigrada, temveč bi skušal doseči z njegovim potem ko bi se že pričela premikati. Avstrijsko sovdeležbo pri razdelitvi Turčije je mogoče uravnati le v soglasju z Rusijo in avstrijski delež bi bil večji, če bi Dunaj vedel, kako bodriti Ruse, da zavzamejo skrajno stališče. Pozicija Rusije z ozirom na Anglijo bi bila boljša, če bi Rusija vladala Carigradu. Z ozirom na Avstrijo in Nemčijo pa bi bila manj nevarna.

Ta slika mednarodnih odnošajev pred dva in tridesetimi leti se nam zdi tako zastrela kot ona v Vestfalskem miru. Vse, kar se je zgodilo izza onega časa naprej pa nam priča o izvanredni bistrosti sodbe Bismarcka. Tukaj imamo popoln vzgled ravnotežja sile. Če bi se to ravnotežje obdržalo, bi mogoče še vedno imeli mir v Evropi, čeprav bi ta mir temeljil na nekako nezdravih temeljih, ter bi bil popolnoma odvisen od stališče Nemčije. To pa je bilo ravno ono, kar je Bismarck hotel. Če niso njegovi nasledniki ohranili miru ter tudi ne ohranili določenega stališča Nemčije, se je zgodilo mogoče to raditega, ker pač niso bili Bismarcki.

Tako delikatna uravnava kot je ta je odvisna glede svojega obranjenja in pravomočnosti od simpatetičnega nadzorovanja mojstrskega državnika. Posameznosti "zopetno-zavarovalne" pogodbe so prav posebno zastrela zgodovina. Principiji, ki se nam razodevajo v izvajanjih Bismarcka, so ob vseh časih koristni državnikom, ki hočejo ohraniti ravnotežje med skupinami držav v svrhu ohranitve miru. Nesreča pa hoče, da je tak čas daleč red nami. Če se bo mirovno pogodbo, ki je do- ločala Ligo narodov, uničilo, bomo vrženi nazaj na prav taka ravnovesja kot se jih je posluževal Bismarck, vendar pa ne bo tukaj nobenega Bismarcka, ki bi znal ohraniti taka ravnovesja. Zgodovina Nemčije izza umaknenja Železnega kancelarja nam nudi par zelo žalostnih vzgledov.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Misli o šolstvu

Piše dr. Lotrič.

(Konec.)

Vsi veliki moze, ki so nastopili z novimi idejami, so bili preganjani, mnogi izmed njih so žrtvovali celo svoje življenje za resnice in svobodo vesti. Mislim, da bom čitateljem ustregel, če jim podam nakratko nekatere najmarkantnejše prikazni iz zgodovine, ki so bili mučeniki, ker so se borili za zmago resnice in svobode vesti. So to apostoli svobode, vede in uka. S tem se tudi ne oddalim od svojega predmeta, ko pišem o vseučiliškem vprašanju. Univerza mora ravno biti tedaj resnice, svobode vede in prepričanja.

V Atenah je živel velik modrijan Anaksagoras. Učil je, da je solnce velik plamen, najbrž velik žareč kamen. To je bilo za Atence nekaj novega. Večina je smatrala ta nauk za napaden, da, naravnost krivoverški. Anaksagoras je bil vsled tega svojega nauka preganjan. Celotno njegovo učenje Sokrates ni bil nasprotoval glede tega nauka, ker Anaksagoras ni mogel jasno dokazati tega svojega domnevanja. Danes vemo, da so se Atenei s Sokratom vred motili ter da se Anaksagoras z omejenimi svojimi teorijami precej približal resnici. Moderna veda je s pomočjo spektralne analize dokazala, iz kakih plinov obstoje solnce. Anaksagorov nauk o solncu je bil torej zelo blizu resnici. Motila se je ogražna vojsna Atenev, ki je starega modrijana preganjala in proglasila za krivoverca, čeprav je učil resnice.

Se hujša usoda je doletela Sokrata samega. Ustanovil je v Atenah nekako "ljudsko univerzo", in sicer na mestnem trgu, torej na prostem. S svojimi učenici se je sprehajal po trgu in razpravljal z njimi o raznih učerih problemih. To je bil v resnici prvi javni modrosloveni zavod. Način njegovega poučevanja se je vršil v obliki razgovora. Stavila so se razna vprašanja, na katera se je odgovarjalo. Ta metoda pouka se še sedaj imenuje sokratova. Da bi povzročil vedo na višjo stopnjo, se ni hotel veliko pečati z raznimi zagotovitvami vprašanj, n. pr. kako je nastal svet, kak je njegov cilj in podobno. Ta vprašanja je smatral veliki modrijan za nerazrešljiva. Priporočal je svojim učenikom, da naj se pečajo rajše s takimi znanstvenimi strokami, ki so bolj sigurne, bolj resne in uporabne za življenje. Bil je torej prištevati strokovne vede. V Atenah je bila tedaj navada, da so bolniške zdravili doma v družini sorodnikov, ki so se pri tem posluževali raznih, včasih tudi čudodelnih zdravil. Kdor pa se je moral radi kakšnega delikata zagovarjati pred sodiščem, je pripeljal s seboj svoje sorodnike, da bi jih na ta način omeleli. So krat pa je Atenev učil, da je tako ravnanje nesposobno. Rekel je: v boleznih potrebujete strokovnjaka-zdravilnika, ne pa babjevnih sorodnikov. Kazal je na velike uspehe sodobnega slavnega zdravnika Hippokrata in priporočal svojim soseskam, da naj tega poslušajo. Če pa imajo opravka s sodiščem, naj si vzamejo dobrega pravilnika. Sokrat je učil, da voda vodi človeka k plemenitosti in kreposti. Kdor išče resnice, išče krepkost in poštenost. Predvsem spoznavaj samega sebe! Opazuj zunanji svet in videz, kaka harmonija in razuma vlada v njem. V zunanjem svetu se razvaja po svojem razumu, katerega moraš vedno bistriti. V notranjosti pa poslušaj svoj vest, ta ti pove, kaj je dobro in kaj slabo. Kdor kaj prezeši, naj se ga ne kaznuje, ampak pouči in popravi. Ljudje živijo, ne da bi kaj premišljali. Za to jih je treba buditi iz zaspanosti in nevednosti. Ni pa samo modroval, ampak tudi živel po svojih naukih. Ko je bil Sokrat star 70 let, so ga obdoličili "rije sosedov", da ne veruje v bogove, v katere veruje atenska občina, amrak da hoče vpeljati nove bogove. Vrh tega pohujšuje s svojimi nauki mladino. Zato naj se ga kaznuje s smrtjo. Bil je res obsojen na smrt. Moral je izpitati strup. Ni pa še preteklo eno leto po njegovi smrti, ko se je prebujala v Atenah vest. Sprevideli so, kako krivico so napravili Sokratu. Njegov duhan je nastal velik

HITRA POMOČ
Osalobost valed pretežkega dela, izdelanost, okoreli sklepi in mišice, slahoten hrbet, preteženje in izpahenje, temu je lahko hitro od pomoči s takojšnjo uporabo
PAIN-EXPELLERJA
"Prijetelja v potrebi"
Društvo, ki so enkrat spoznale njegovo zdravilno moč, ne bodo več brez njega. Samo en Pain-Expeller je, in v vsi varstvo je opremljen z našo tvorniško znamko
SIDROM
Če nima zavojek to tvorniško znamko, ni pristen in ga zavrnite. 35 in 65 centov v vseh lekarnah ali pa pri
F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

sovražje svobodno vedo in znanost, ker slednja izpodkopa vse, kar je v avtoriteto raznih cerkvenih nauk.

Tozadevno nas predvsem zanima stabilizacija krščanskega pomena, rimske-katoliške cerkve napram vedi. Apostoli in Jezusovi učenci so bili, kakor učili sv. pismo, priprosti, nenki ljudje, dokler jih ni razsvetlil sv. Duh. Učenjaki so bili tedaj zelo redki. In še ti so se nahajali le med pagani. Pravi Jezusovi nauki, v kolikor je obsežen v najstarejšem evangeliju po sv. Marku, o katerem trdi kritika evangelijev, da je bil napisan med 70-80, po Kristovem rojstvu, je silno enostaven in vsakemuumljiv. Za njegovo razumevanje ni potreba učenosti. Prvi kristjani niso bili učenici in se tudi niso brigali za vedo in znanost. Vedo so smatrali za nekaj posvetnega, paganskega kakor bogastvo, imeli so živo vero v drugi Jezusov prihod na zemljo, v skorajšen konec sveta. Prvi kristjani so bili trdno prepričani, da bodo še osebno doživeli ta Jezusov prihod na zemljo in njegovo božje kraljestvo, ker so verovali Gospodovim besedam: "Resnično, povem vam, da ne preide ta rod, dokler se vse to ne zgodi" (Evangelij po sv. Marku 13, 30: o razdejanju Jeruzalema in o koncu sveta). Sodobni Jezusovi pristaši so bili gotovi, da bodo v najkrajšem času vstopili v božje kraljestvo. Ta misel jih je prevzela popolnoma, obvladala je vse njih življenje in delovanje. Za drugo se niso brigali. Učenost jim je bila tuja, nekaj gršnega, ki človeka le ovira pri vstopu v božje kraljestvo. Ta psihološki moment nam najraje pojasi indiferentnost prvih kristjanov napram vedi in znanosti. Ta moment je povzročil tudi zaničevanja posvetnega blaga in je bil zaenaj najboljši temelj prvotnega krščanskega večalmanj prostovoljnega komunizma.

Ker se pa dragi Jezusov prihod ni uresničil, so nastali med Jezusovimi verniki dvomi in godrnjanje. Začela je pečati vera v tozadevno Jezusovo prerokovanje. Voditelji prvotnega krščanskega gibanja so se morali veliko truditi, da ne na razne načine skušali razlagati, zakaj se Jezus še ni povrnil na zemljo. (Dokaz temu: drugo pismo sv. Petra 3. poglavje 8-9.) Učeni židovski pismouki in razni izobraženi Grki so že tedaj neusmiljeno kritizirali Jezusove nauke, iskali v njih nesoglasja in se rogali krščanskemu učenju. Posebno so se dražili kristjane s raznimi zbadljivimi opazkami, zakaj se Jezus ne povrne na zemljo, da bi ustanovil božje kraljestvo, kot je prerokoval. Sploh je bila tedajnja veda in znanost vsa paganska in torej krščanstvu nasprotna. Razumljivo nam bo tedaj nasprotje in sovražstvo, ki so je gojili prvi kristjani, posebno pa njihovi voditelji napram učenemu svetu. Proti tedanji paganski vedi in znanosti je najbolj grmel sam apostol Pavel, ker je kot izobražen mož najbolj sprevidel nevarnost, katere je pretela krščanstvu od strani.

Ne smemo se tedaj čuditi raznim izbruhom sovražstva sv. Pavla napram nekrščanski vedi: "Pismo je namreč: Modrost modrijanov uničim in razumnost razumnih zavrzem" "Kje je kak modrijan, kje kak pismouk, kje kak raziskovalec tega sveta? Ali ni Bog modrost tega sveta preobrnil v neumnost? ... Bog je izbral norce, da bi osramotili modre" Ti nauki apostola naravno so silno škodovali napredku vede v poznejših krščanskih državah. Te svetopisemske vrste so bile usodopolnega pomena za preganjanje svobode vede in znanosti v celnem srednjem veku. Ti nauki so gotovo povzročili žalostno zgodovinsko dejstvo, da so 1.391. tjo kot središče vsega. Zemlja je bila po tem učenju neprenakvodstvom nadškofa Teofila zažaljena plošča, solnce in svezde pa se so vrtele okrog zemlje. Te nauke je vzel kot bistvo za svoj sve-

točni sistem tudi Ptolemaj. Radi tega imenujemo geocentrični svetovni sistem tudi Ptolemejev sistem. Te nauke je sprejela za svoj tudi krščanska cerkev. Ta svoj nazor o vseziro je oprla cerkev na mozaično poročilo o stvarstvu. Tega nauka se je cerkev krivito držala. Vsako nasprotno mnenje je pobijala z vsimi sredstvi. Ze Arhiepiskop Lactantius in sv. Avgustin sta naglašala, da je vsako učenje, da je zemlja okrogla, krivoverško. Nauk, da je zemlja okrogla in ne plošča, je smatrala cerkev za krivoverstvo, dokler ni slavnj Španec Magellan leta 1519 do 1522, napravil prvo pot okoli zemlje in s tem jasno dokazal, da je zemlja okrogla. Nasprotje cerkve proti učenju o okroglosti zemlje je bilo od tedaj dalje brezpredmetno.

Slovenske novice

Cleveland, Ohio.

V četrtek 13. nov. ob pol devetih jutraj je umrl jako znani rojak Matija Glavič (zet družine Mihaela Setnikar) na 6305 Glass Ave. v starosti 34 let. Ranjki je dal časa bolehal. Bil je poznan in priljubljen vsepovsod radi svojega milnega značaja. Vedno so stanovali in delali skupaj z družino Setnikar. Bil je član treh podpor-nih društev, in sicer: Z. M. B. Lander-Adamič in Vodnikov Vene. Doma je bil iz vasi Kleč pri Žužemberku. V Ameriki je bival 17 let. Doma zapušta očeta in mater ter brata, tukaj pa soprogo in dve hčerki ter enega brata. Pogreb se je vršil 17. nov. Naj v miru počiva!

Ant. Sternad, stanujoč na 1604 E. 34. St., je bil na vokal 14. St. in St. Clair Ave. napaden od treh moških in z nožem ranjen v obraz. Prepeljan je bil v bolnišnico. Josip Novak, star 31 let, stanujoč na 15617 Saranac Road, je bil zezodaj 17. nov. pripehan v Glen-ville bolnišnico v zelo opasnem stanju. V roku ima več nevarnih ran od noža. Policija je aretirala 40letnega Jakoba Utrča, ki je obdolžen, da je zadel Novaku one rane.

Dne 13. nov. med 7. in 8. uro zvečer je nastal iz neznanega vzroka na posestvu trgocev s čevlji g. Suhadolnika ogenj. Najprej se je začelo goriti v shrambi na dvorišču, nakar se je raztegnil še na sosedno poslopje, kjer ima grečarist g. Centa trgovino. Ogenj sicer

ni prišel v trgovino, ker se je požarni brambi posrečilo, da ga je prej omejila. Na poslopju pri trgovini je zadnji del popolnoma uničen, in se ceni škoda približno \$1000. Istotako je napravil ogenj precej škodo Suhadolniku, ker je ogenj uničil zadnji del hiše.

John Janosek je bil aretiran, ker je vozil v pijanem stanju avtomobil. Janosek je zanimal na sodniji, da je bil pijan. Dejal je, da se je učil šele voziti, zato je vozil semintja, ker se ni znal.

"Koliko policistov vas je aretiralo?" je vprašal sodnik. "Dva policista, in oba sta se močno zibala", je odgovoril Janosek. "Petin-dvajset dolarjev kazni in deset dni zapora!" je odgovoril sodnik.

"Sektet Samo" kateremu natekuje naš vrti rojak Mr. Primož Kogoj, priredi v nedeljo 30. nov. v dvorani Jugoslovanskega Nar. Doma v Euclidu svoj prvi koncert. Za naselbino v Euclidu je to nekaj novega, in program je tako mišno ter spretno sestavljen, da se pričakuje obilne vdeležbe ne samo od rojakov v Euclidu, ampak tudi iz bližnjega Collingwooda in Clevelanda. Polovica dobička gre v korist Jugoslov. Nar. Doma v Euclidu, druga polovica pa za nabavo muzikalijskega Sekstet Samo.

Društvo France Prešeren je naročilo dosedanjemu tajniku Mr. Frank M. Jakšiču, ki je odstopoval v staro domovino, da ko pride v Ljubljano, naj v imenu društva položi lep venec na spomenik največjega slovenskega pesnika. Vse stroške plača društvo. To je na vsak način lep dokaz narodne zavdnosti od strani članov društva France Prešeren št. 17 SDZ. Namesto odstopavšega tajnika Jakšiča Jakšič je društvo izvolilo novega tajnika Mr. Petra Blakoviča, 1068 E. 68. St.

Društvo sv. Janeza Krst. št. 37 JSKJ, ima tudi novega tajnika g. Damijana Tomanca, ki je odstopoval v staro domovino. Odkrožna organizacija JRY, priredi veliko veselico v nedeljo 21. decembra.

Na Silvestrov večer se vsi v prostorih Slov. Nar. Doma zabavni večer v prid blaginji S. N. D.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Vsak zastopnik izda potrdilo o svoto, katero je prejel in jih rojstkom priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za celo leto \$4.00; za pol leta \$2.50 za četrt leta \$1.25.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Škrabec
Pueblo, Colo.: Peter Olig, John Germ, Frank Janes in A. Kochevar
Salida, Colo. in okolice: Louis Costello
Somerset, Colo.: Math. Kernely
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar
Chicago, Ill.: Jos. Bostić, Jos. Bilab
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zaletel.

Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mich. Cisar.
North Chicago, Ill. in okolice: Ant. Kobal in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černa
Springfield, Ill.: Matija Barborič
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek
Franklin, Kans. in okolice: Frank Leskovic
Frontenac, Kans.: Rok Firm.
Ringo, Kans.: Mike Pencik
Kiltzmillier, Md. in okolice: Frank Vodopivec
Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jan Petrich
Calumet, Mich. in okolice: M. J. Kobe in Pavel Škaita
Aurora, Minn.: L. Pernšek
Elyeth, Minn.: Louis Govže
Gilbert, Minn. in okolice: L. Vesel
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich
Ely, Minn. in okolice: Frank Goula
Jos. J. Peschel in Anton Poljanec
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian
Great Falls, Mont.: Math. Urlich
Klein, Mont.: Gregor Zobec
Govanda, N. Y.: Karl Sterniš
Little Falls, N. Y.: Frank Masla
Barborton, O. in okolice: Frank Poje in Alb. Poljanec
Collinswood, O.: Matn. Slapnik
Cleveland, O.: Frank Sakser, Chas. Karlinger, Frank Meh in Jakob Resnik
Lorain, O. in okolice: Louis Balazs
J. Kums in M. Ostaneč
Niles, O.: Frank Kogovšek
Youngstown, O.: Anton Kikelič
Oregon City, Ore.: M. Justia
Allegheny, Pa.: M. Klarich
Ambridge, Pa.: Frank Jakšič
Bessemer, Pa.: Louis Hribar
Broughton, Pa. in okolice: Anton Ipavec
Burdine, Pa. in okolice: John Demšar
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid Rovanišek
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Ant. Kozoglov
Dunlo, Pa.: Joe Oshaben
Export, Pa.: Louis Supančič
Forest City, Pa.: Mat. Kamin
Farell, Pa.: Ant. Valentincič
Greensburg, Pa. in okolice: Frank Novak
Hostetter, Pa. in okolice: Frank Jordan
Imperial, Pa.: Val. Petercel
Johnstown, Pa.: Frank Gabrčja in John Polanc
Luzerne, Pa. in okolice: Anton Osoitnik
Manor, Pa. in okolice: Fr. Demljan
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek
Pittsburgh, Pa. in okolice: U. R. Jakobich, Z. Jakše, Klarich mat. in I. Magister
Ralphton, Pa. in okolice: Martin Koroschetz
Reading, Pa. in okolice: J. Pesdire
Steelton, Pa.: Anton Hren
Turtle Creek, Pa. in okolice: Frank Schiffer
West Newton, Pa.: Josip Jovan
White Valley, Pa. in okolice: Jurj Prezelj
Willcox, Pa.: J. Petercel
Black Diamond, Wash.: G. J. P. renta
Colleton, W. Va.: Fr. Kodan
Thomas, W. Va. in okolice: J. Korenchar
Milwaukee, Wis.: Andrew Fon, Ja slp Trainl
Sheboygan, Wis.: John Stampfel in H. Svetlin
W. Allis, Wis.: Frank Skol
Rock Springs, Wya.: Louis T. cher in A. Justia

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

NAZNANILO

26. letna izdaja Slovensko - Amerikanskega Koledarja bo izšla krog 1. decembra 1919. Čitatelje obveščamo, da bo letošnja izdaja vsebine in slik presešla vse dosedanje. Cena je 40c. s poštino vred.

Ker smo tiskali samo omejeno število iztisov, ga naročite čimprej mogoče, da za vas prihranimo en iztis. Naročnino pošljite v znamkah ali poštni Money Order.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt Street, New York

Uspešno zdravilo

"No, Lucija, ali si se skuhaš močnik za večerjo? Lačen sem že, da bi kosmatega škorpjona v o-
grevkih pojedel."

Tako je klicala oče Blažek skozi
kulinjska vrata svojih boljših
olovici Luciji, ki se je počasi su-
kala okoli ognjišča.

"Glejte si ga no spaka, kako je
zopet danes siten! Počakaj se ma-
no, da ga precedim v skledo. Saj
pravim, da bi vsaj takih situacij
ne bilo na svetu. Večni križi in
sitnosti pri hiši radi njega. Cel
božji dan tava s pipe v ustih po
sobi brez dela; sedaj bo pa še radi
večerje razgovorili okoli."

S temi besedami je postarna go-
spodinja Lucija nejevoljno zatvo-
rila kulinjska vrata; nadalje
vala okoli lonec svoje običajne
litanijske svete jeze in nejevolje.

V mali in priprosti koči sta sta-
vala on in ona, namreč oče Blaž
Knofek in njegova žena, Knofka-
va Lucija, že 25 let.

Na nekem semnju sta se po sa-
mi previdnosti božji spoznala ter
kmalu zatem sta si v farni cerkvi
pred sv. Jurjem prisegla večno
zvestobo in ljubezen do smrti v sv.
zakonu. Bodi ob kratkem omenje-
no, da je hodil Blažek več let od
kraja do kraja s "cekarjem" na
rami ter zakrivljeno drenovko v
roki po svojem poslu, da je trčil
z vsakovrstno drobnarijo, kakor:
šivankami, gumbi, sukanecem, tra-
kovi itd. Vseled prehlajenja popri-
jel se ga je na stara leta hud pro-
tin na nogah, tako da se je moral
le doma držati.

Njegova žena Lucija je bila
pred leti prva in najznamenitejša
babica na celim kumljanskim.
Hodila je redno po službah in o-
pravih ter redila črna denelo
hravice, dva pujska in Anžonove-
ga otroka, za katerega je dobiva-
la po 4 goldinarje na mesec.

Z lastno družino ju Bog ni bla-
goslovil: bilo je že tako namenje-
no. Tako si jo Lucija prihranila
nekaj novcev, da sta zmagala on
in ona na stara leta skromno ži-
veti. Lucija je bila poglavar go-
spodinjstva ter cele hiše. Nekateri
se celo delali, da nosi ona mesto
Knofka blaže. Ko je še oče Blaž
Knofek hodil s ceekarjem po svoji
kupitji, so mu hudomušni etroci
vedno nagajali, rekoč:

Križ, križ — Knofek Blaž,
cekar nosi — babe draž.

Ali pa:
Taka je, taka, mojster Knof,
kratke hlače, zelen cof;
zgubil knofe je — šivanke,
ko bi skočil bil čez — planke.

Samo ob sebi je umerno, da sta
se tudi Lucija in Blaž večkrat pre-
pirala, in to le radi Blaževe dolge
pipe.

Tobak in pipa sta bila Luciji
kot tri v peti — ali gad pri hiši.

Kolikokrat ga je z lepimi besedami
nagovarjala, rekoč: "Za
božjo sveto voljo, pusti vendar to-
bak in kadenje, to ti škoduje na
duši in telesu. To je sama grda
peklenška lastnost in razvada."

A vse zaman. Oče Blažek ga je le
dan na dan podušil cel zavitek po
stiri krajevarje, četudi ni bilo soli
pri hiši. Ako včasih ni imel dovolj
drobiža pri sebi za tobak in zve-
plenke, izmaknil je skrivoma kuri
pod streho nekaj jaje ter jih nesel
celo uro daleč prekupcu na pro-
daj.

Ta tihotapska kupčija je trajala
le nekaj časa, dokler mu ni prišla
služba na lada.

Preje omenjeni večer sta sedela
zopet on in ona vsak na svoj pro-
stor poleg mize k skledi.

Med jedjo se Lucija oglašila:
"Blaž, enkrat za vselej ti pre-
povem in ukazeš: onusti tobak!
Koliko denarja si že po nepotrebnem
potrošil za to neumno razva-

do? Sam me postaja, ko ljudje
govore, da je Blaž Knofek že ska-
raj celo svoje premoženje — in
bajto — zakadil in zapravil po ne-
potrebem. Pomisli vendar malo!
Drugi mesec bo že 25 let, odkar
sva se vzela. Tedaj si mi prisegel
večno zvestobo in ubogljivost —
a moje svarjenje je vedno glas
vpajočega v puščavi. Vse zasteni!
Preracunaj vendar, duša božja, ko-
liko denarja si že v Bohenčkovu
trafiku za tobak zmošil! Dan na
dan, leto na leto držiš to smrdljivo
pipo v ustih, kot bi bil prise-
vel, da ne moreš brez nje živeti.
Kaj imaš pravzaprav od tobaka?
Preracunajva sedaj na primer:
Leto ima 52 tednov. Vsak teden
pokadiš po sedem zavitkov toba-
ka, to je 28 krajevarjev, ali 14 gol-
dinarjev 60 krajevarjev na leto.
Skupaj torej do danes 365 goldi-
narjev. — Bog mi grehe odpusti!
Ali ni škoda za denar? Sam te
bodi stokrat, od glave do pete! —
Obljubi mi, Blaž, da od danes na-
prej ne boš več tako kadil, ali se
tobaka v kratkem času odvadil!
No, kaj praviš ti na to?"

Oče Blaž položil precej žlico iz
roke, podpre si glavo in jame pre-
mislijevati. — Kako dolgo je ogle-
doval dolgo pipo na vogalu mize,
iz koje se je še malo kadilo. Pre-
poved Lucije ga je presunila kot
oster nož prav do globočine srca.
Kaj mu je storiti? Ali naj se res
sedaj na stara leta s silo odvadi
tako ljubega pipa kajenja? Sedaj
mu je vendar pipa, tobak in mahur
edino drago na svetu. Ne, za
celi svet ne! Raje gre od hiše do
hiše prosjati, samo da bo za to-
bak. Lucija je res tudi čudna ženska!
Saj je vendar le on celo baba in
hišno opravo kupil, ko sta se
vzela! In sedaj se radi to malenkost
tako huduje!

Morda se bo dalo starko saj ma-
lo potolažiti, ali ji spolniti željo,
a šele s časom?

"Sedaj tobaka še ne opustim
zlepa. Po smrti ga itak ne bom več
nizil", tako je premišljeval na-
tihen oče Blaž ter zrl nekako sr-
dito na Lucijo.

Dan na dan se je ta zadeva raz-
motrivala, dokler ni prebrisana
Lucija uvidela, da zgrda ne opravi
ničesar pri Blažu; zato je ga je
prišla z lepimi besedami nago-
varjati:

"Ljubi moj Blažek, ako mi spol-
niš željo in boš le polovico toliko
pokadil, kot minuli teden, skuha-
la ti bom znaneprev vsako jutro
dobro in sladko bele kravo, opel-
dan boš imel orhove štrunklje in
zvečer ti prinesem količ Rovano-
starene za prihodnjak. Vse to bom
plačala jaz sama iz svojega žepa,
samo če me ubogaš!"

"Blažek, kaj tiho bodi, vdaš se
in molči!" si je Knofek mislil.

Prvi teden je minul, kakor do-
govorjeno. Lucija je skrbno stre-
gla svojemu možu, ki je v resnici
pod strogim nadzorom le polo-
vico toliko pokadil kot prej.

Drugo nedeljo zvečer nadaljuje
Lucija:

"Glej, saj bo šlo počasi! Le trd-
ne volje je potreba. Ako boš pa
prihodnji teden pokadil še polovi-
co manj kot teh sedem dni, kupim
ti pri Jernaču čisto novo sukanco
obležo za zimo. Saj jo potrebneš.
Si-li s tem zadovoljen? Govori!
Vrhu tega ti bom še vedno krpala
po starem."

"Tudi ne bo preslaba", si je
predstavljal Blaž. k

"Za teden dni hočem še posku-
siti!" — Obljubil ji je torej, da jo
bo ubogal.

In glejte, isti teden je pokadil
komaj dva zavitka tobaka, to je
skupaj le za osem krajevarjev, dasi
mu je neprestano tako škalo. Pre-
povedan sad ima dvojen okus. Ob-
ljuba je obljuba. Dobro ženske

Dober liniment.

Menda ni potreba naglašati posebnosti
in tolnačiti kako priporočljivo je
liniment za rane, skleno dobroga li-
nimenta za rane, v uporabi v slu-
čaju hitre potrebe — in tukaj ni
nobenega boljšega za te reči kakor

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje), ki je
znano kot najboljši protivnetni
lokalni liniment in bolečin.
Priporočljivo je za revmatizem,
lumbago, sešatko, proti otokom,
bolečinam v križu ali otrpjenju udov
in mišicah. Na prodaj v vseh le-
karnah. Cene 30c in 2c davka ali
60c in 3c davka.

W. F. SEVERA CO
CEDAR RAPIDS, IOWA

In tje noče več s tem žaliti ali se
lo jeziti.

Ravno sedmi dan za tem je bila
zopet nedelja, ali petindvajsetlet-
nica njegove poroke z Lucijo.

Skrbna ženska mu je spekla ne-
kaj kostrunovega mesa od Erjav-
ca naredila dobro mlečno potvico
in mastne krofe — vse to v pro-
slavo vselega dne.

Po dokončanem kosilu prične
mu s prijaznimi besedami "piha-
ti" na sree:

"Preljubi moj močiček! Vidis,
danes je ravno 25 let, odkar sva
se vzela ter si medsebojno zvesto-
bo prisegel. Zato je te danes slednje
rožim in prosim, opusti tobak
popolnoma! Ubogaj me! Saj ti ta
spaka le škoduje. V teh dveh teden
dih si se ga že malo odvadil, saj
bo šlo počasi, samo če hočeš. Trd-
na volja — to je vse. Ako mi ob-
ljubiš, da opustiš tobak popolno-
ma, se peljeva prihodnjo soboto
v Ljubljano na izlet. Obledo imaš
sedaj lepo, tako da zamoreš sedaj
med svet. Našega glavnega mesta
ti vendar še nisi videl, dasiravno
si vse vasi po Dolenjskem preho-
dil. Jaz sem se pa ondi učila v o-
biški soli. Zal ti ne bo tega. Vid-
iš boš marsikaj lepega in zanimive-
ga. Šla bova v muzej in gledališ-
če. Glavni povod tega potovanja
pa bo, da te popeljem v Ljubljano
in kakemu večjemu zdravniku, da
ti revmatizem na nogi ozdravi."

Si-li zadovoljen z mojimi predlo-
gami? Ali mi svečano obljubiš,
da ne boš več kadil? — Vse stroške
za potovanje plačam zopet jaz iz
svojega lastnega žepa. Daj mi to-
rej pipo, da jo vržem v peč, pa bo
konce cele vojne."

"Ne, tega bi si pa ne bil nikdar
mislil, kako prekanjena je moja
Lucija! Kako zna človeka nape-
ljevati! Sprva samo polovico na
teden, zatem četrtno in sedaj čis-
to nič. Hočem-li ali nečem? —
Ne, ta bo prehuda za Blaža! Pa
vendar — Ljubljano bi pa še rad
videl pred svojo smrtjo, dasiravno
imam prazen mahur za tobak. On
di mi bo zdravnik celo to nepri-
jetno bolezen ozdravil; to je pa še
čez vse največ vredno." Tako je
modroval Blaž.

"Da, draga Lucija, jaz se ho-
čem za naprej popolnoma odvadi-
ti tobaka. Tu imaš roko in pipo.
Spravi jo v skrinjo — saj sem jo
nosil in čuval celih 25 let. Torej
v soboto odrineva?" Tako je ne-
kako veselo govoril oče Blažek.

"Da, prav gotovo, in sicer ob 6.
uri zvečer z mesečnim vlakom",
mu odgovori Lucija.

Kdo je bil bolj vesel in srečen,
kot Blaževa žena? Radovala se je
svojega prebrisnega načrta — in
nakane. Hvalila je natihem Boga,
da jo je s temi mislimi nadnalnil.

Blažev cekar, kojega je on že
pred leti obesil na leseno kljuko
pod streho, se je drugo soboto zopet
malce "odebelil", ker ga je sta-
ra Lucija napolnila z raznim je-
čili za dolgo in obljubljeno pot-
ovanje proti beli Ljubljani.

Korakala sta počasi drug za
drugim proti "brodu" in dospela
ob določeni uri na postajo v Z...
Lukamatija ju je kmalu pripeljal
do zaželjenega cilja, v srce kraj-
ske dežele. V mestu je gorelo ne-
broj raznih svetlih luči in luče ta-
ko, da so očetu Blažu kar pogled
jemale. Vse se mu je že ponoči ta-
ko dopadlo — kaj bo šele drugi
dan? Vesel je bil stave ter je celo
obžaloval, čemu se na tak način že
preje ni tobaka odvadil. Morda bi
ga bila dobra Lucinka peljala re-
lo na Dunaj cesarja gledati ali pa
na kako daljno romarsko pot!
V gostilni blizu koldovra sta si
najela naša potnika solice za pre-
nočevanje.

Josip Kozarac

pisatelj "Mrtvih kapitalov".

Eden izmed najboljših Hrvat-
skih pisateljev, ki je poleg Kumi-
čiča, Kovačiča in Gjalskega osno-
vatelj hrvatske realistične novele,
je pisatelj "Mrtvih kapitalov".
Novele Josipa Kozaraca so polne
globokih misli, umetno vtaknjenih
v krasno pripovedno obliko, ki
vse stremijo za tem da dvignejo,
kakor kulturno, tako ekonomske
in socialno stanje njegove mile
domovine — Slavonije ravne.

Josip Kozarac se je rodil dne 18.
march 1858 v Vinkovcih, maleni
graničarskem mestec v Slavoniji.
Tu je pohljal šolo. Ko je položil
maturu, je leta 1879 odšel na Du-
naj in se tam vpisal na visoko šolo
za kulturo zemlje. Izučil se je je-
narske stroke (gozdarstva) in je
služil kot upravitelj šumarstva v
Lipovljah od 1885 do 1895, nato je
bil premeščen v Vinkovce, kjer je
postal nadšumar, a nato šumarik.
Kmalu nato je vstopil v pokoj in
odšel v Koprivnico, kjer je našel
pri svojem zetju preživeti svoje dni
v miru in si iskati leka boleznim
— sušici. — Ali njegove nade so se
razpršile. Kmalu nato 22. avgus-
ta 1906 je umrl, star komaj 48
let. Pokopan je v svojem rodnem
mestu v Vinkovcih, v mestu, v ka-
terem se je zbiral vse ono, kar
je karakteriziralo Slavonijo in
Slavonca in kar je dajalo Kozarcu
gradiva za njegove krasne pripo-
vesti. Tam na vinkovškem pokop-
ališču sniva večni sen poleg svo-
jega mnogo starejšega književne-
ga tovariša, ki so ga vodile enake
intencije v književnem delovanju
— poleg Matije Antona Rakovi-
ča (v 18. stoletju).

Svoje literarno delovanje je za-
čel Kozarac s pesništvom. Pel je
največ balade. Ali pravo polje o-
jegovga delovanja je bila novela in
tu je vstvarjal dela trajne vred-
nosti. Njegove povesti so: "Priče
dijda Nike", "Biser Kata", "Naš
Filip", "Proletarci", "Kapetan
Gašo", "Mrtvi kapitali", "Dona
Ines", "Medju svetlono i tmi-
noto", "Moj djet", "Tri ljub-
avi", "Mira Kodoliceva", "Rodu
u pohodu", "Oprava", "Tena",
"Krečedi ne čeljepte", "Emili-
jan Lazarevič", "Slavonska su-
na", "Sen savjetnika Oričiča",
"Moje susjedice", "Tri dana kod
sina", "Naš strie Gjuka" in ne-
dovršeni roman "Živi kapitali".

Kozarac je v svojih pripovedih
in romanih razpravljaj politična,
socialna, gospodarska in vobče
kulturna vprašanja. Zgleda se je
v notranjost človeškega življenja
— v dušo in reševal psiološke
probleme. V "Mrtvih kapitalih"
rešuje znamenito gospodarsko-so-
cijalno vprašanje. Opozorjal je,
da je v Slavoniji mnogo prode
zemlje, a neobdelane. To je mrtvi
kapital, ki ga treba oživiti. Kozar-
ac vidi povsed mrtve kapitale
Vse drvi na lov za uradniškim

Drugo jutro, v nedeljo, se od-
pravi praznično oblečena Knof-
kova v frančiškansko cerkev k
spovedi in sv. maši iz same zaob-
ljube, na čast sv. Antona, ako se
ji posreči ta želja. Oče Blaž je o-
stal torej sam v gostilni. Tu ga je
pa pričel sam peklenški satan sku-
šati, da bi svojo obljubo prelomil.
Poslušajte, kako je bilo!

Okolu 10. ure dopoldne stopi v
gostilno mlad gospodič z velikim
kovčegom v roki ter poprosi Bla-
ža, da mu to prtljago za četr ure
čuva. — Čemu bi se tako "visoke-
mu" gospodu ne storila ta uslu-
ga? Blaž je spravi torej kovčeg
k sebi na klop ter ga skrbno ču-
val.

Ko se neznani gospodič povrne,
stisne mu lepo rumeno, dolgo vir-
žinko v roko z iskreno zahvalo za
skazano prijaznost.

"Ne — ne, — gospod, — to —
te je preveč, — to ni zame. Jaz
ne smem več ka — — Vzemite
je nazaj!" prične strahoma je-
čati Blaž, ker se je spomnil svete
zaobljube.

A tuje ga ni dobro razumel;
ponudil mu je še eno smodko, toda
tako nerodno, da je padla naravnost
v guljaš pred Knofka. Tuje
nato odide.

Viržinka je mogla biti že zakle-
ta, ker mu je oškropila in umaza-
la lepo zimsko suknjo.

"Kaj mi je početi? — Smem ali
ne smem? — A kaj, skril bom obe
viržinki v žep ter ju imel za spo-
min na Ljubljano."

(Konec prihodnjč.)

cu ter mu rekel, da pojde ravno
vseled njegovih "Mrtvih kapita-
lov" na to visoko šolo. To je mo-
no razveselilo pisatelja.

Kozarac ni hotel prepovedati
svojega naroda samo materijalno,
nego tudi moralno. Ni dovolj, da
sveto samo poljedelstvo, da bi bilo
v narodu samo materijalno blago-
stanje, nego potrebno je tudi mo-
ralno izpopolnjevanje. Tako vha-
ja Kozarac v notranjost človeko-
vo — v njegovo dušo in jo anali-
zira ter kaže nova, čista pota psi-
holog človeka in psiholog družbe.
Na tova novem polju je našel mno-
žino problemov in konfliktov ter
se zagledal v nje. In ta Kozarčeva
globoka psihologija odseva v nje-
govih novijših delih, posebej v
"Emilijanu Lazareviču", v "Te-
ni" in v "Opravi"; posebno zad-
ni dve, kadar ju je samo enkrat
prečital, ju ne pozabi nikdar. Nje-
govji junaki žive, vidiš jih v sle-
herni slavonski vasi, črtani so ta-
ko ostro in resnično, da so to v
resnici sami tipi. Njegovi romani
ne vznemirjajo možgan in živcev,
ali tudi ne pušajo praznoti, nego
silijo človeka, da razmisli. In ko
jih prečita, čuti, da je zopet bogat-
tejši na duhu. Rakarane, ki jih
razkriva in na katerih beleha hrv-
vatski (pa tudi slovenski, kar sme-
lo trditi) narodni organizem, skri-
be vsakega pravega in iskrenega
rodoljuba. Povsod in vselej sme
površni. Usta so nam polna rodo-
ljubnih fraz, a v glavi je samo
enostransko znanje Kipimo od
ognjenih in — lahko se reče —
najiskrenjših rodoljubnih ču-
stev, a za racionalno in realno de-
lo, ki vedno donaja koristi in sa-
dove, se ni ni brigamo. "Vse je
samo na jeziku", pravi Kozarac.

Ali Kozarac ni samo kazal teh
rakar, nego je tudi učil, kako
jih treba zdraviti. Pokazal je pra-
vico in pot, na katero treba kre-
niti, ako hočemo, da bomo tudi mi
necan in silen faktor v kolu kul-
turnih evropskih narodov.
(Po monografiji Josipa Ivakića:
"Književni rad Josipa Kozaraca",
Karlovac, 1907. Ivan Vuk.)

Iz Joliet

Mrs. J. Barbé, 1502 Vine St., je
bila v bolnišnici sv. Jožefa operi-
rana in je že izven nevarnosti. Se-
dan je doma.

V ponedeljek 10. nov. sta si ob-
ljubila zakovska zvestoba v naši
cerkvi sv. Jožefa g. Josip Ramčak
in gđe. Težejica Lorencin oča do-
ma iz Stajerske. Bilo srečno!

Rojenice so vsovale te dni v
naših družinah. Pri Stefovičevih
na Moran St. in pri Slapničarje-
vih na Lime St. so pustile brhki

dekli, a pri Gregoričevih na N.
Broadway pa krepčega dekla.

Korporal John Stakel, sin Jos.
Stukla, je te dni prišel iz Sibiri-
je, kjer je služil 14 mesecev v ameri-
ški armadi.

Mr. Frank Metes, ki je sponadri
prišel iz Francije kot seržant, je
bil pred kratkim izvoljen za taj-
nika blagajnika I. Union of Found-
ry Workers No. 78. Rojak Josip
P. Zlogar je predsednik te unije
že drugo leto.

Novo tavnaro ob Collins cesti
zila znana tvedka James G. Heg-
gie & Sons. Ta družba ima že dve
tovarni, eno na Jackson in drugo
na Collins St. Kjer so vpseleni
povečini naši rojalci.

Vzemi ga vrelega, predno greš spat

STRAZA PROTI PLJUČNICI,
GRIPI IN ZIMSKIM PREHLA-
DOM.

Če slediš tem navodilom, se ti ni tre-
ba bti influence. Če se počutiš slabega,
podi k lekarnarju po Sklarji Bolgarske-
ga Krivnega Čaja. Vzemi čašo vrelega
čudovitega zdravila predno greš spat.
Tako bo nastopilo potenje ki bo odpra-
vilo raznovrstne bolezni. Zadanje leto je
to zdravilo ohranilo življenje tisočim,
ki so trpeli na španski influence in vsi
ti slave sedaj to zdravilo. Ni ni boljša-
ga kot Bolgarski Krivi Čaj za drob, že-
lobo, kri in jetra. Za vse ljudi, mlade
in stare. Pojdite k lekarnarju ter za-
tevatje Bolgarski Krivi Čaj. Če ga ni-
ma, naradi TAKOM. Poslali vam bomo ta
koj zavarovano. Pošljite nam \$1.25 za
velik družinski zavoj ali pa tri zavoja
za \$3.15 ali 4 zavojev za \$5.25. Naslov:
Marvel Products Co., 9 Marvel Bldg.,
Pittsburgh, Pa. (Adv.)

Rojakom v Cleveland, in sploh
v državi Ohio namanjamo, da jih
o v kratkem obiskal naš potnik

Mr. JANKO PLETKO.

ki je pooblaščen pobirati naroč-
nine in izdajati praveveljavna po-
drilla. Rojake prosimo, da mu
gredo na roko.

Camel

Cigarettes

CAMELE ravnotako ugajajo vašemu o-
kusu kot so nove. Zadošte pa tudi vsa-
kemu poželenju po cigaretah.

Camele niso podobne nebene cigaret, katere ste kdaj kadili. To pa
vsled tega, ki so strokovnaške sestavljene iz izbranega turškega in
izbranega domačega tobaka. Pro-
izvedena je kakovost, ki ugaja va-
šem okusu kot vam ni ugajala še
nobena cigareta. Ta zmes vam bo
bolj ugajala kot kater koli tobak ene
Camele, ki so strokovnaška zmes,
dajo nežnomilo obliko ter oprostite
cigarete neprijetnega pookusa ter
neprejetnega duha po cigaretah.
Pokadite jih kolikor koli, pa ne boste
utrudili okusa.

V svoje lastno zadovoljstvo primer-
jajte Camele s katerokoli cigareto
na svetu katerekoli cene.

R. J. REYNOLDS TOBACCO CO.
WINSTON-SALEM, N. C.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI SToji POD STALNO
DRŽAVNO KONTROLO
NAPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GA-
RANCIJO
PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGI-
NALNI CENI
IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU
Ki šole potovati v stare domovine, ki šole poslati denar ali kateri le-
ni opraviti katerokoli zadevo v stari domovini, naj se obrne na na-
šo banko, ki služi svojim rojakom že preko 25 let v popolni za-
dovolj-
stvo, pošteno in sigurno.
VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA DOBI vsakdo takoj v
materinskem jeziku.
Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington Street New York, N. Y.

GOZDNI ROMAR

FRANOSKI SPISAL GABRIEL FERRY.

Na "Glas Naroda" prevedel O. P.

89

(Nadaljevanje.)

— To je drugi strel, ki moti tišino teh gor. Prvi strel je moral razbiti glavo Diaza in bolestna bi bila zame misel, da bi drugi strel napravil konec vojnim pohodom Don Stefana, — je rekel Oroche, ki je le s težavo skrival svojo srčno željo, da ostane edini lastnik skrivnosti o Zlati dolini.

— Razumem, — je rekel Baraha — raztreseno. — Te puščave so strašne za dva samotna človeka kot bova kmalu midva.

— Caramba, — si je mislil Oroche, — ali me smatra moj prijatelj Baraha že za odveč?

— Zakaj pa napenjate petelina na svoji puški, senjor Oroche? — je vprašal Baraha živahno svojega prijatelja.

— Ali ve morda človek, kaj se lahko zgodi v teh divjinah? — Vidite, človek mora biti pripravljen na vse.

— Prav imate, človek ne, kaj se lahko pripeti.

Pri teh besedah je prišel tudi Baraha napenjati petelina na svoji puški.

Kot da se je veselil demon zlata, ki je stanoval v teh gorah in kojega smrtonosni dih sta že oba občutila, je bilo čuti naenkrat tereno, podzemsko bobnenje.

— Kaj sedaj? Kaj naj storiva sedaj? — je rekel Oroche, kojega hrepenenje po samoti, ki je bilo izprva nedoločno, je zavzelo vedno jasnejše oblike.

— Ali sva zadost, močna, da preženeva te tri proklete lovec iz njih trdnjave?

— Ne.

— Dobro. Potem se morava vrniti nazaj v taborišče, — je odvrnil Baraha, — priti nazaj z ojačenji ter poraziti roparje zaklada.

— Popolna čim hitreje mogoče, — je rekel Oroche.

— Ne smeja izgubiti niti ene minute, — je dostavil Baraha.

Noben pa se ni premaknil z mesta in to iz enostavnega vzroka, ker ni hotel noben njiju pokazati poti v Zlato dolino tolpi plenaželnih kraljev, katere sta pustila v taborišču.

Povsem pravilno sta mislila, da bo za onega, ki bo počakal odhoda treh belih lovec, ostalo še vedno dosti zlata. Oba sta si s strahom predstavljala, kako bi bila Zlata dolina preplavljena od tolpe plenaželnih ljudi, ki bi ne pustili ničesar drugega kot umazane sledove svojih nog.

Kot čakajo lačni šakali iz daljave na trenutek, ko se bo lev razvil, da planejo na ostanke, katere je on sam zavrnil, tako sta hotela tudi Oroche in Baraha čakati na odhod lovec, kojih navzočnost ju je poglajala v beg.

— Čujte, — je rekel Baraha, — hočem govoriti z vami od krito.

— Kake laži mi bo pač povedal? — si je mislil Oroche, a na glas je rekel: — Od vaše poštenosti nisem pričakoval nič manj.

— Rojite se, da bi bil zasačena pri svojem povratku v taborišče?

— Zelo bistroumen človek ste, — je odvrnil Oroche.

— To je povsem naravno, — je nadaljeval Baraha na zelo lju beznjiv način, — dva človeka vzbujata ponavadi več pozornosti kot pa le en sam.

— V mislih človeka ni mogoče jasnejše čitati, — je odvrnil Oroche s tako udanostjo, da se je Baraha za trenutek prestrašil.

— Dobro, ker se tako popolnoma skladate z mojimi mislimi, se boste skladali tudi z mojim namenom, — je rekel Baraha.

— Sprejemam vaš namen, ne da bi ga poznal. Do svojih prijateljev ne gojim nikdar polovičnega zaupanja.

— Ali hočete s tem reči, da jim popolnoma nič ne zaupate?

— Senjor Baraha, — je odvrnil Oroche z dobro igrano užaljenostjo, — jaz spadam vedno v nasprotni ekstrem.

— Mislim torej, da je dobro, da gre vsak naju po drugi poti: nazaj v taborišče. S tem je tudi manjša nevarnost, da bi naju zapazili lovec, ki vedno merijo na glavo.

— Čisto zlato govorite, senjor Baraha.

— To delajo tla, na katerih stojim in vsled tega tudi pojdem z dobrim vzgledom naprej.

— Še en trenutek, — je rekel Oroche, — kje pa se bova potem zopet sestala?

— Tam kjer se reka cepi. Kdor pride prvi, čaka na drugega.

— In bo moral dolgo čakati? — je vprašal Oroche z dobro igrano odkritosrčnostjo.

— To bo odvisno od nestrpnosti prvo došlega ter od mere naklonjenosti, katero goji do svojega prijatelja.

— Caramba, — je odvrnil Oroche, — v slučaju, da bi prišel jaz prvi ter bi bili vi zadržani vsled nesrečnega padea v prepad ali vsled krogelje, ali bi bil obsojen na to, da čakam do sodnjega dne?

— Tako veliko nagajenje od vaše strani bi me ne presenetilo, — je odvrnil Baraha s povdorkom, — a bi kaj takega ne hotel sprejeti. Celo prijateljstvo mora imeti svoje meje. Če vam je prav, doletiva torej uro za čakanje. Ko bo ta potekla...

— Bo prvi došli odšel v taborišče ter objokoval svojega prijatelja.

Nato sta se napotila oba lopova po različnih potih. Nekaj časa sta lahko videla drug drugega, a kmalu izginila sredi večne pare meglenih gor.

Jutranji veter se je poigraval z raztrganim plaščem gambusina kot se poigrava s strašilom na polju. Ko je izgubil Baraha svojega tovariša iz vida, je obstal, da se orientira.

To pa se ni zgodilo, da najde najkrajšo pot z mesta, na katerem se je nahajal, pa do mesta, kjer se je reka razcepila.

Nikogar ne bo presenetilo, da ni niti izdaleka mislil na to, da elide v taborišče ali se pa izroči lovecem, pred katerimi je bežal. Baraha ni bil tako neumen. Hotel je enostavno najti udoben in varni prostor, kjer bi lahko počival ter pustil svojega tovariša zaman čakati na dogovorjenem mestu.

Plenaželnji zlatokalec se ni hotel daleč odstraniti. Stvari so se izza jutra naprej tako ugodno razvile zanj, da je trdn račun na novo naklonjenost sreče.

Baraha pa je računal brez strašnih prebivalcev step in brez simpatij svojega prijatelja. Znana stvar je, da je treba v takih slučajih dvakrat računati.

Nedaleč od mesta, kjer se je nahajal, je predstavljala globel v skali neke vrste gnezdo, pokrito z dolgo, suho travo, kjer je v pretekli noči gotovo počivala divja koza.

Baraha je stopil s konja, ga razsedal ter zavžil skromno kosilce, obstoječe iz surove koruzne moke.

Vrni so žalostno korakali v megli. Od neprestane mokrote magnetičnih vrhuncev gorovja ustvarjeni hudičurniki so šumeli preko skal. Od časa do časa je bilo videti blisk, ki je prežal meglo.

Vse te divje prikaznine so vzbujale v pustolovcu le še večje poželenje po zlatu.

(Dolje prihodnjaj)

Konvencija J. R. Z.

(Nadaljevanje.)

e) Med konvencijama je centralni odbor najvišja instanca J. R. Z.

d) Centralni odborniki in člani ožjega odseka centralnega odbora imajo pravico udeležiti se konvencije J. R. Z., kjer imajo iste pravice, kakor delegatje in člani eksekutive in nadzornega odbora.

Potni stroški in dnevnice pa se jim ne plačajo iz blagajne J. R. Z., razen tajniku ožjega odseka centralnega odbora. Ako pa nastane nujna potreba za klicanje zboru centralnih in drugih odbornikov, tedaj se jim plača stroške iz blagajne J. R. Z. ako dopušča je sredstva.

K predlogu se oglasi več delegatov, ki odobravajo br. Zajčev predlog z malimi izpremembami.

Br. Skubie zagovarja Zajčev predlog, in priporoča, da naj ga delegatja sprejme tako, kakor je bil čitan. Navaja več razlogov glede pravega poslovanja, kar ni bilo mogoče v preteklem letu J. R. Z., kajti imelo je 89 članov centralnega odbora, vedela pa se je samo za 39 naslovov. Če se sprejme predlog, potem bo že skrbel tajnik ožjega odbora za vse te naslove in mogoče korespondenco.

Br. Solar in Poljšak se strinjata s predlogom, le toliko imata pripomniti, da ne bi bil centralni odbor najvišja instanca, ampak članstvo J. R. Z. Zdi se jima neumestno, da bi 1 odbornikov imelo celo gospodarstvo v rokah.

Istotako trdi br. Zorman.

Br. Zajec pojasni glede stavljenega predloga. Pravi, da bi bil tudi on zato, da obdrži članstvo vrhovno oblast, če bi J. R. Z. imelo člane z rednim mesečnim assessmentom. Ker tega nimamo, moramo dati vrhovno moč centralnemu odboru. Sicer pa ima članstvo nekorekto indirektno vrhovno instanco po svojih centralnih odbornikih.

Br. Canjkar se ne strinja s tem, da bi imel centralni odbor posvetovalen glas pri sejah eksekutive. Sugerira, da se da več pravice tem centralnim odbornikom.

Br. Ermen se ne strinja popolnoma s predlogom, če bi imel ta ožji odsek 3 člane in svojega tajnika, ter poziva br. Zajca, če hoče sprejeti to k njegovemu predlogu.

Br. Zajec prevzema ta dodatke. Sestra Udovič opozarja delegatje, da naj zaključijo to debato, in da ne bo preveč nepotrebnega govorenja.

S predlogom se strinja tudi br. Aleš; sugerira delegatiji, če bi bilo mogoče da nastavi tega tajnika ožjega odseka v Clevelandu, namreč v urad, katerega bo najbiže nastavila eksekutiva v bodočnosti.

Sestra Ančin govori k sugestijam br. Aleša. Pojasni delegatiji, da je to nemogoče, kajti tajnik mora biti tam, kjer je eksekutiva J. R. Z., in da je neumestno debatirati o enakih stvareh.

Br. Kremžar se strinja s br. Zajčevim predlogom, če se da članstvo vrhovno moč med konvencijama.

V debato posežejo še bratje Černe, Terčelj, Jankovič in Jednič.

Zadnji stavi predlog, da naj se br. Zajčev predlog s dodatkom sprejme.

Predlog ni dobil podpore, torej ni šel na glasovanje.

Br. Zajec še enkrat pojasni svoj predlog, in ponavlja, da ima članstvo po svojih centralnih odbornikih že indirektno vrhovno moč, kar pač zadostuje pri organizaciji J. R. Z., kjer nimamo članov z rednim assessmentom.

Br. Zavertnik pozivlja delegatje, da naj preneha z nepotrebnim debatiranjem. Predlog je tako jasno razložen, da ga more vsak razumeti. Pri tem se ne zahteva nič drugega, da imamo nekaj aparat, potem katerega moremo podvzeti inicijativno v vseh slučajih, če bi eksekutiva ne ukrepala sklepov v prid J. R. Z. V preteklosti nismo imeli tega, potreba nam je v bodočnosti, če hočemo, podvzeti inicijativno.

Br. Kodrič stavi predlog, da

vsaka okrožna organizacija, ki ima 5 društev ali krajevnih organizacij, voli enega centralnega odbornika. Za vsakih pet nadaljnjih društev ali organizacij, zopet do enega centralnega odbornika.

V debato posežejo zopet Zorman, Terčelj, Križman in Medvedek, ki predlag, da se debata zaključuje.

Predlog sprejet.

Delegatja preide k točki: Glasila, glede Jugoslav Review, Vname se debata. Stavljena sta dva predloga.

Sprejme se predlog, da se debata o Jugoslav Review pod točko: Razno.

J. N. Rogelj, zapisnikar.

Društvo Vodnik, št. 102, Farrel, Pa., S. D. P. Z.

Pozdravljeni delegatje na konvenciji J. R. Z.

Naše društvo Vas pozdravlja in Vas spominja, da delate, agitirate, aprej za pravo jugoslovansko republiko! Delajte, da bo narod v domovini dobil pravo in pošteno svobodo, ker mi vemo, da v kraljestvu ni demokracije, delajte ustojno, ne bojte se žrtve, domovina bode Vas zapisala v zlato knjigo osvobodilcev! Živeli bratje, sodrugi, delegatje in delegatinje na konvenciji J. R. Z. v Clevelandu.

Živeli!

Frank Kramar, tajnik.

Člani lokalne organizacije J. R. Z. št. 49 v Farrel, Pa., Vam kličejo pozdravljeni v Clevelandu na konvenciji. Delegatje in delegatinje J. R. Z. pojdite po začetni poti, po istem programu, ki ste ga izdali v letu 1917, za sodo naroda in domovine! Mi smo z vami.

Delegatje neustrašeno! Živeli boritelji!

Frank Kramar.

Wellsyille, O., 28. sept.

Jugoslovansko Republikan. Združenje v Clevelandu, O.

Čenjeni sob. delegatje in delegatinje!

Prišli ste v pravem času na konvencijo prav ko vas narod najbolj potrebuje. V času največje krize, katera nam preti od strani Italije, v naši rojstni domovini.

Vam kličem na meji treh držav v Congo, W. Va., delajte neumorno za "svobodo Jugoslavije".

Vaša imena bodo čitana v "zlato knjigi svobode", čez tisoče let. Narod jugoslovanski Vas bo spoštoval, ko Amerikanci Washingtona in Lincoln. Za svobodno jugoslovansko republiko!

Vaš udani sobrat

Andrej Sprogar.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

F. R., Farrel, Pa. — To ne spada v javnost. Pomenite se osebno in poravnajte spr.

POTREBUJEM 200 MOŽ

za delati kemična drva. Plača \$2.00, \$2.50 in \$3.00 za kord. \$2.50 in \$3.00 je stojič les. Kdor želi delo, naj pride, na pisma se ne odgovarja. — W. C. Guncheon, Norwich, Pa. (25-28-11)

Ozdravi katar mehurja in od strani vse v 24 urah. Vsaka pilula nosi ime MIDY. Varujte se ponaredb. Re prodaj v vseh lekarnah.

UNION PRACTICAL CO., Dept. K. 13, Chicago, Ill. 1065 Milwaukee Ave.

NOVI SLOV. COLUMBIA REKORDI

E4219 Dekliski vzhdihi) Moj mili kraj) Petje

E4308 Slovo od ljubega) Pijana Urša) Šaljiva

E4309 Kmetčki ples.1.) Kmetčki ples.2.)) Godba

E4220 Po gorah je irvo) A1568 Fina harmonika) Zopet harmonika) Valček

A2776 Director mari) U. s. s. National mari) Sand

85c. jedna

Imam v zalogi šest novih rekordov, prve štiri slovenske in zadnje dve ameriške. Nakup novega kar nisto še slišali. Naročite se takoj dok zaloga ne pade. Prihaja money order, pa vam jih odpošljemo prvi dan. Če hočete poljetev po pošti priložite 25 centv za poštnino, če želite po expressu, bo te plačali tam.

Velika zaloga najfinjših Columbia glasnih gramofonov od \$25.00 naprej. Pišite nam takoj po cenik.

IVAN PAJK Columbia Dept. 24 Main St., Connaught, Pa.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim sreem naznanjamo smrti našemu prijatelju in znancu, ki je umrl 18. novembra kruta smrt pobrala ljubljenega črta iz moza.

ANTONA GAČNIK.

Rančki je bolehal na vodenici lva leta in pol. Preje je sv. za trnente pred svojo smrtjo. Doma je bil iz St. Ruperta na Hribu in na Hribu. Tuja zapu.

Žena dva otroka in enega brata ter dve nečakinji, v starem kraju pa enega brata.

Ten petem se iskreno zahvalja vsem, ki so ga obiskali na utvaskem odru ter nas tolažili v času žalosti: posebna hvala onim, ki so nam darovali krasne vence v lovo in ga spremlili k zadnjemu počitku. Naj v miru počiva!

Žalujejo ostali:

Alojzija Gačnik, soproga Frank in Franciska, otroka.

Alojzija Gačnik, brat.

Roz in Alojzija, nečakinji. Hriben, N. J. 21. nov. 1919.

VABILO

Forest City, Pa.

Slovensko katoliško pevsko in dramatično društvo "Naprej" vabi vs. Slovence in Slovenke iz Forest City, Brownville, Vandling, Carbondale in okolice na dramatično predstavo s petjem na Zahvalni dan 27. novembra v M. Muhličev dvorani.

Vspored:

1. — Pevec, mešani zbor, Anton Foerster.

2. — Naprej, moški zbor, Dav. Jenko.

3. — Kaj ne bila bi vesela, ženski dvospev, Ign. Hladnik.

4. — Hisea očetova, mešani zbor, P. A. Hribar.

5. — Mladini, moški zbor, Ant. Hajdrih.

6. — Trije ženi, šolajera v dveh dejanjih. Osebe: Hrast, kovaški mojster in vdovec, g. Jakob Gnidica; Milena, njegova hči, g. Josipina Kovačič; Matilda, njegova sestra in gospodinja, g. Josipina Erjavce; Jera, vse izvoha, g. Franciska Znidarske; Debeluh, Bradac in Sablin, ženi in g. Peter Smučaršnik; Fr. Sinkovec in Fr. Župančič; Gegre, mlad klerik.

g. Lud. Korčič; policaj, g. Ignacij Kamin. — Iz ameriškega malomestnega življenja.

Pevovodja g. P. Smovršnik, režiser g. M. Kamin. Začetek točno ob 6.30 zvečer. Vstopnine za odrasle 50c, za otroke dva za 30c. Med odmorom igra orkester in po končani prireditvi se prične banket. Najvjudneje vabi Odbor.

Stavke! Roparji! Nemir!

Da boste pripravljeni, morate kupiti takoj edini predmet svoje vrste na svetu, kombinacijski NOŽ in REVOLVER. Nož lahko uporabljate vsak dan, in revolver je vedno pripravljen v slučaju nesreče. Strelja prave kroglice 22. kalibra.

SHOOT LIKE A PISTOL.

Combination Pocket Knife and Revolver

To ni igrača, pač pa zelo uporaben REVOLVER-NOŽ. Izgleda kot navaden žepni nož, ker je isti velikost. Ključno so iz najboljšega jekla, nož je po polikljan. Če je zaprt, je nož dolga 3 in 3/4 inča. Počel in kroglice so skrivne v ogradju noža. Navotak kot ključ. Tak nož naj bi vsakdo imel v slučaju silobrana. Kombinacijski nož je vreden najmanj \$10.00, to da za kratek čas ga bomo prodajali po tvorniški ceni za \$4.95. Pojdite nam 50 c. v štempih takoj kot deposit, ostanek boste pa plačali ko ga sprejmete. Pišite nam danes.

UNION PRACTICAL CO., Dept. K. 13, Chicago, Ill. 1065 Milwaukee Ave.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DEŽAVAH.

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)

Isšem svojega brata JAKOBA LAVRIČ, podomačje Tazgoranji iz Travnika šte. 91 na Kranjskem. Imam mu poročati važne stvari iz starega kraja. — Antonia Žvokelj, c/o Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (22-25-11)